

KECSKEMÉTI LAPOK

Előfizetési díj: Egész évre 5 frt, fél évre 2 frt 50 kr.,
negyed évre 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 12 kr.
Hirdetmények jutányosan számítatnak. — Nyilatkozatok
soroként 30 kr.
Bélyegdíj minden beiktatás után 5 frt.

Politikai és társadalmi hetilap.

Megjelen minden vasárnap.

Szerkesztőség: V. Klapka-útea 162.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal: III. Jókai-útea 186. Telefon sz. 81.
hová az előzetesek, hirdetések és a lap szétküldésére vonatkozó
feltevések intézendők.

Egy emberöltő.

Azokás szerint harmincz évet vesznek egy emberöltőnek. — A Kecskeméti Lapok a mai számával lép a harmincz-egyedik év folyamába, miután — ha tényleg nem is, — de a polgári évek szerint harminczadik évfolyamát betöltötte. — Madarassy László, az első szerkesztő és alapító ugyanis 1868 október havában kezdte meg s így az első évfolyam nem egészen három hónapos volt.

Harmincz év! Bizony hosszú idő s azoknak egy része, a kik jelenben e lap körül sorakoznak, — mint szerkesztők, munkatársak vagy olvasók — harmincz év előtt még gyerekszámába ment, vagy nem is volt. Harmincz év előtt egymást váltották azok, a kik e munka terhét vállalkoztak, sokan meg is haltak s a lap már csak emléket őrzi.

Nem dicstelen volt az a pálya, mit e Lapok megfutottak s mindvégig megfelelt ama céljának, hogy városunkban a köznevelődést gyarapítsa, — a város ügyeit kellő világításban megösmertetni igyekeztek s a politikában a mérsékelt elemet a hasznos munkálkodás érdekében összetartani törekedtek. Voltak nehéz, nagyon nehéz napjai, mikor a hajdani való Deák- és Tisza-párt állt egymással szemben s mikor meg az újságírás mestersége sem volt kifejlődve s a politikai harc bizony sok részben a más véleményen levők kisebbitése volt.

Nem is volt csoda; a vérmesebbek még akkor nem tudták felejteni az 1848-iki fényes és az 1849-iki gyászos napokat s a szabadságharc után következett cseh Beamterektől kiállott szenvedéseket. Az 1868-iki kiegyezésben nem láttak egyebet, mint a függetlenség temetőjét s azt egyesenes a magyar érdekek elárulójának tartották. Országszerte nagy volt a küzdelem a két párt között, a mely városunkban is erős harcra szállította a politikai élet szereplőit. — Kiss Miklós, Lestár Péter akkor szemben állottak s oly mérges polémiát folytattak egymás ellen, a mi ma már a helybeli lapokban elő nem fordul.

De nehéz napok voltak a fuzó utánaiak is, mert a nagy kisebbségben maradt függetlenségek szintén erős küzdelmet folytattak azok ellen, a kik az 1867-es párt erősítésére tömörültek. — Am ezek lezajlása után csöndesebb napok következtek; a legvérmesebbek is látták, érezték a kiegyezés áldását s ha nyíltan el nem is ösmerték azt, fegyvereik éle nagyon megtompult a való igazsággal szemben.

És ma — harmincz év után — fürdhetünk a dúsoségben, a mit elértek, kivittünk, a mely nagy munkában — mint a munkások legszerényebbje — a Kecskeméti Lapok is kivette a maga részét. Lankadatlanul mindig ott voltunk a munkálkodók között, — a célt, az eszmét soha egy percze sem tévesztünk

szemeink elől, jogunk van tehát reá, hogy harmincz év munkája után önértékeléssel tekintünk vissza a becsületes munkára, emelkedett érzelmekkel gyönyörködünk a sikerben s bizalommal tekintünk a jövőbe.

Azok a bölesek, a kiknek politikai vezérlését követtük, illetett próféták voltak, a kik jól tudták, hogy a zajtalan, nyugodt napsugár leveszi a vándor köpönyegét, míg a háborgó szélvész arra nem képes, mert ha tépi, rángatja, csak annál jobban magára húzza az azt.

Ime, sok gyászos félreértés után a király és hí népe egyek érzelmeikben és törekvéseikben. — A nemzet vágyai egymás után teljesedésbe mennek, — sőt több történik, mint a mennyit remélni mertünk, mikor honfibanattól kesergő szívvél énekeltük, hogy nem lesz mindig a magyarra éjszaka. — Meg bizony, megvirrad még valaha, sőt mi már látjuk a virradatot, a kelő nap piros sugarait, érezzük a jól eső szellőt, mit a hajnal derengése hoz magával. A katonai akadémia, a budapesti kaszárnyák, a Gellérthegy-i erőd, a Henczi-szobor, a sárga-fekete zászló eltávolítása, a magyar utárvartás, mind, mind e hajnalnak derülje. — Az istenben boldogult királyfi imádott magyar hazánkról beszélt, a feleséges király tiz szobrot ajándékoz a nemzetnek, a mely — mint ajándék is — értékes és becses, de értéke százszorozódik az által, hogy ő maga szabja meg,

A KECSKEMÉTI LAPOK TÁRCZAJA.

Breznay Géza.

A magyar vidéki színészet kitünősége e férfú, a kire büszkén és tisztelettel tekint a magyar Színész-Egyesület minden egyes tagja; mert nemcsak mint színművész, mint a Színész-Egyesület és Nyugdíj-Egyesület megalkotóinak egyike, de önzetlensége, hajthatatlan szilárd jelleme és igazságszeretete által is kivívta magának az egész magyar vidéki színészet osztatlan tiszteletét.

Azt hiszem, hogy nem végeznek fölösleges munkát, ha vidéki színészetünk eme büszkeségének életéből, 40 éves színészeti jubileumának alkalmából egyet-mást tudomására hozok Kecskemét város mélyen tisztelt színházlátogató közönségének, a kinek elismerését szintén kivívta a maga részére.

Breznay Géza született 1840-ben Sátoralja-Ujhelyen. Édes apja, Breznay István, Zemplénmegye főorvosa volt; édes anyja pedig az egész magyar nemzet imádata tárgyának, Kossuth Lajosnak édes nővére volt: Kossuth Karolina, a ki azonban még 1848-ban meghalt.

Ilyen kiváló családból származva, kitünő nevelésben részesült. A híres sárospataki kolégiumban elvégezve a 8 gimnáziumot, az utolsó években a jogot is tanulta s nagy-

bátyja irodájában praktizált, a ki Sátoralja-Ujhely legjelesebb ügyvédje volt. De egyenes lelke nem bírt megbarátkozni az ügyvédi pályához azon korban különösen szükséges cselofságokkal, más pályát keresett magának. Mernők akart lenni s e végül gróf Schönborn munkácsi uradalomába ment gyakornoknak, de itt csak három hónapig tudott megmaradni, mert jeles rajzoló és kitünő számoló lévén, kizárólag csak irodában alkalmazták, a mihez nyugtalan vére és szabadság után vágyó természete nem tudott hozzászokni. Viesszament tehát újra Sáros-Patakra tanulmányait folytatni és e lépése döntötte el sorsát. Sáros-Patakon ugyanis 1858-ban Hubay Gusztávnak, azon kor egyik legjelesebb színtársulata ütötte fel sátorfáját; mert színházról akkor bizony még nem lehetett beszélni, hanem korezmák udvarán, kocsiszinek alatt húzta meg magát Thália — és magyar papjai csak ponyvából készült sátorokban áldozhattak muzsájuknak.

Az ott látott hazafias darabok olyan hatalmas erővel ragadták meg a 18 éves ifjú ábrándos lelkét, hogy nem törődve a kor előítéleteivel, elhatározta, hogy maga is színész lesz. Ez elhatározását megírta atyjának, a ki bár nagyon felvilágosodott ember volt, de szintén nem volt ment a kor előítéletétől s így minden áron leakarta beszélni fiát, hogy a bizonytalan pályára ne lépjen. Azonban ő akkor is, mint egész életén keresztül, szán-

dékának kivételében, hajthatatlan maradt. Atyja, látva, hogy fiát elhatározásában meg nem akadályozhatja, átadott neki 200 frtot e szavakkal: „Ne mondd, hogy semmi nélkül eresztlek a világba, nesze, de többé reám ne számíts.” Azonban nem sokára megbecsőtött neki s 1862-ben bekövetkezett haláláig folytonosan segítette. Ennek köszönhetette, hogy neki nem jutott ki annyi a nyomorból, mint a többi pályatársainak, a kik akkor színészek voltak.

Mint színész universal genie volt. Mindent játszott és mindenben egyformán jeles volt. Sőt zeneérett ember lévén, néha a karmester-hiányt is pótolta. Bejárta Magyarország legnagyobb városait s mindenütt ünnepelte a színházba járó közönség. Sőt Budapesten, az István-téri szinkörben, mint a közönség kedvence működött s a főváros legelőkelőbb kritikuskai nagy elismeréssel irtak mindig róla.

Negyven év alatt egy perczig sem volt szerződés nélkül, nem pihent soha. Universalis művész lévén, minden előadásban részt vett s miután a délutáni előadások divatba jöttek, megtörtént, hogy egy hónap alatt 36-szor játszott. Ily fokú elfoglaltság mellett még a szabadidejét sem pihenésre használta fel, hanem folytonosan tanult és zenei műveket komponált.

De mindezek fölött, a miért minden magyar színész hálával tartozik neki: egyike

ogy Bocskaynak, Bethlennek Budapest székes-fővárosában szobra legyen. A feleséges királyné, Magyarország dicsőséges nagyszőnye, a Rákóczy nótáját huzatja s a leendő magyar király s leendő osztrák császár azt mondja, hogy öröme van a bécsi magyar-egylet védnöksége, hogy ez által a magyarok iránt táplált érzelmeiről való félreértést eloszlatthassa!

Meg, meg, megvirrad még valaha!

De ha városunk fejlődését látjuk, akkor is, nem hivalkodással, de jogosult önérzettel mondhatjuk, hogy a siker érdeme munkánk arányában minket is megillet. Oh, a kövek tudnak beszélni, csak érteni tudjuk őket, de későn szólalnak meg. Majd eljő az idő, midőn a történetíró számára megszólalnak s megmondják, hogy a Kecskeméti Lapok tettek annyit, a mennyit csak tehettek. Megmondják, mert a kövek, ha beszélnek, igazán igazat mondanak.

Névtelen, ismeretlen munkásai a Lapoknak, kiket soha senki sem anyagi javakkal, sem az elismerés koszorújával nem jutalmazott, legyetek nyugodtan, — ezek a kövek nem felejtik el, nem hallgatják el, hogy ti is voltatok.

Hányszor látjuk, hogy unottan dobnak bennünket félre. a szokott „nincs benne semmi“ kijelentéssel. Az olvasóközönségnek még fejlődni kell, mert egyrésze még ma is csak abban találja a provinciális lap létjogosultságát, — ha pletykát-pletykára halmoz, ha veszekszik, árulkodik, rágalmaz! Annál nagyobb dicsősége a munkásoknak, hogy ennek dacára is kitartóan dolgoznak. — annál nagyobb az érdem, ha a munka sikerre vezet.

Harminez év alatt nőttünk a teher alatt, erősödöttünk a munkában, fokozott erővel tudunk és fogunk is a kitűzött

volt azoknak, a kik a Színész-Egyesület és Nyugdíj-Intézetet megalkották.

Sisiphusi munka volt ez s ő vette ki belőle csaknem a legnagyobb részt. A portió eltörlése, mely rabszolgává aljasította a színészt, csaknem egyedül neki köszönhető. A Színész-Egyesület alapszabályai és törvényeinek megalkotásában szintén részt vett, sőt van egy törvénykönyvünk, melyet Breznay-kódexnek neveznek. Első megalapítása óta tanácsosa egyesületünknek és mintegy önkéntes ellenőre mindig nyugdíj-vagyonunknak.

Önzetlensége és szerény visszavonultsága még legjobban fokozza tiszteletünket; mert érdemeit méltányolni akarva, számtalanszor ajánlotta fel a színészvilág neki egyesületünknek a legmagasabb tisztségeket, mindannyiszor szerényen visszaütasította s megmaradt egyszerű tanácsosnak.

Breznay Géza érdemeit egy rövid cikkben méltatni képtelenség. Az őt megillető méltatást a Színész-Egyesület történetének megírója lesz hivatva. E rövid vázlat ezéjla csak az, hogy megismertessem a kecskeméti mélyen tisztelt közönséggel azt a férfit, a kit január hó 4-én negyven éves jubileuma alkalmából ünneplünk.

Nem közönséges jutalomjáték jubileum lesz ez, hanem az összes magyar vidéki színészetnek szent ünnepe, a melynek minden egyes tagja forró imát küld az ég urához, hogy ezt a férfit, a mi büszkeségünket, meg igen sokáig éltesse a magyar színészet javára.

Bagi Gyula.

ezél érdekében, a magyar haza és városunk javáért dolgozni és küzdeni, ha kell. Ha valakinek, úgy nekünk, a kik, ha gyöngye erővel is, de hivatásból rójuk a betűt betű mellé, a politikai élet derengő hajnala igazán a munka kezdetét jelenti. — Csüggedni nem fogunk s pihenni csak akkor térünk, ha eljutunk hozzátok, elődeinkhez és társainkhoz a munkában, a kiknek e Lapok már csak emlékét őrzik.

A városháza ünnepélyes felavatása.

Emlékezetes szép nap lesz mindenkor Kecskemét város történetében az az ünnep, melylyel a város közönsége, a szomszéd törvényhatóságok, a velünk barátságos viszonyban élő városok és községek küldöttsége, az összes testületek megbízottai, a város hölgyközönségének elitteje, a hatóság és törvényhatósági bizottsági közgyűlés csaknem összes tagjainak jelenlétében újonnan épült székházát, a művészet minden remekével dekorált nagy termében diszközgyűléssel felavatta.

Magasztos ünnepünk volt a diszközgyűlés, nemcsak az ott elmondott, nagy hatást keltett beszédek igazán magas szármalású, gazdag tartalmánál fogva, hanem különösen azért, hogy az egész környék rokonszenves tüntetéssel ünnepelte Kecskemétet, mint e vidék gőczpontját, a Duna-Tiszaközi vidék kulturális és gazdasági viszonyainak leg-hivatottabb zászlóvivőjét, mely megértve a korszellem szavát, áldozatokat és fáradságot nem kimélve, teljesíti nemzeti misszióját.

Testvériesülési ünnepély volt az, mely egyesítette a város egész lakosságát; templommá lett a közgyűlési terem, hol vallás és politikai különbség nélkül egybefortunk mindnyájónk édes hazánk szeretetében és kedves szülővárosunk felvirágzására irányuló törekvésben.

De nemzeti ünnep is volt, mert kedves szomszédainkkal együtt magyartajunk nemzeti nagyságát is hirdette az ünnepély, hogy im, itt, távol minden természetes közlekedési eszköztől, a homok-sivatag közepén egy istentől küldött nép az ősköztől öröklött erények birtokában saját szorgalma, polgárainak hazafias működése által a semmiből egy virágzó oázist; polgárai józan, okos működésével, a magyarság egyik emporiumát alapították meg.

A hon és szülőföld szeretete lángol sziveinkben s büszkévé tesz a tudat, hogy Kecskemét város a maga emberiségéből, a város vezetőinek, hatósága bölcsességének erejével küzdött föl magát a szereplés és elismerés zenitjére.

Áldassék érte emléke azon nagyoknak, a kik alapvető munkáikkal építették meg a dicsőséges jelent; elismerés és hála a város jelenlegi mély bölcsességű és teljes jóakarató főispánja, nagyméltóságú Benitzky Ferencz úrnak, a ki mindenkor irányító szelleme volt a város egészséges fejlődésének; dicsőség a város nagytehetségű, magas szellemi látókör-s munkakedvvel megáldott szeretett polgármestere, Kada Elek úrnak, köszönet a város nemes tanácsának, törvényhatósága és minden polgárának, hogy bölcs gondoskodásuk és szorgalmas munkásságukkal mindenkorra kijelölték a haladás

útját, mely Kecskemét város szellemi, erkölcsi és gazdasági felvirágzásához vezet.

De köszönet igen tisztelt vendégeinknek is, a kik télviz idején, fáradságot nem ismerve, eljötték hozzánk, hogy örömeinknek osztályosai legyenek; eljöttek, hogy elismerésüknek kifejezést adjanak s hazatérve hirdessék a mi dicsőségünket s tanúságokat tegyenek megbízóinknak, hogy Kecskemét város közönsége nemcsak megőrizte az ősök hazafiságát, erényeit, hanem a szives vendéglátás mellett a magyarság erősbödése és nagyságának oltárán mindenkor szívesen áldoz.

*

Kecskemét város törvényhatósági bizottsága f. hó 26-án tartotta, a városháza ünnepélyes felavatása alkalmából rendezett diszközgyűlést.

Érdeklődést kölcsönözött a diszközgyűlésnek az a tény, hogy városunk szeretett főispánja, nagyméltóságú Beniczky Ferencz főispán úr elnöklété alatt részt vett abban Benitzky Lajos alispán és Noszlopy Emil földbirtokos, megbízottsági tag (mindketten diszmagyarban) Pestmegye képviseletében; dr. Tóth Pál főjegyző, Tóth Antal kegyrendi igazgató, tanulmányi ügykezelő, Salamon Zsigmond ítélő táblai bíró, Szeged törvényhatósági joggal felruházott sz. kir. város képviseletében; Póka Kálmán polgármester, Molnár Gedeon főjegyző, Hegedűs Dénes főügyész Nagy-Körös rend. tanácsú város képviseletében; Gubody Ferencz polgármester, Deli Béla jegyző, B. Molnár Sámuel földbirtokos Czegléd r. tan. város képviseletében; dr. Szerlemhegyi Károly polgármester, Póka Lajos főkapitány Félégháza rend-tanácsú város képviseletében; továbbá ft. Szemák József plébános, Jász-Kerekegyháza; Sztrohál Vince földbirtokos, Izsák; Székely Lajos jegyző, Lajos-Mizse küldöttei; a fővárosi sajtó is szépen képviseltette magát, ott láttuk Alap Dezős, Braun Sándor (Pesti Napló), dr. Falk Zsigmond, Horty Jenő (Ország Világ), Palliásy Zoltán (Budapesti Hirlap), Paur Géza (Vasárnapi Újság) részéről. Eljöttek a városháza megteremtői Pártos Gyula és Lechner Ödön műépítésszek, az új városháza zsenialis tervezői. A helybeli notabilitások közül közéletünk összes szereplő egyéniségei, az összes egyházak papjai dísz-ornatusukban, a cs. és kir. közös hadsereg és honvédség, az összes tanintézetek igazgató-ságai, a hatóságok, egyesületek és társulatok megbízottai, köztük diszmagyarban: Gáll Ferencz kuriai bíró, kir. törvényszéki elnök, dr. Nagy Mihály országgyűlési képviselő, Koritsánszky János, az áll. Miklós-telep igazgatója, Rapasányi István fővárosi tanár, Kerekes Ferencz főmérnök, Dömötör Károly főszámvevő, Sándor István, Szappanos Sándor és Papp György aljegyzők s a bizottsági tagok csaknem teljes számban.

Fényes, ragyogó keretét képezte e tarka képnek az a koszorú, a mely Kecskemét város intelligenciájának legszebb virágaiból, minden szép és jóért lelkesülő hölgyközönségünkben alakult.

Pont 11 órakor megnyiták a közgyűlési terem szárnyas ajtai s a bizottsági tagok éljenzései között fényes diszmagyarban vonultak be a tanács tagjai: Kada Elek polgármester, Fekete István helyettes polgármester, Vámos Béla főkapitány, ifj. Bagi László főjegyző, Zombory László főügyész, Dékány László, Mészáros József, és Szegedy György tanácsnokok.

A tanács tagjai elfoglalván helyeiket, Gaál Ferencz törvényszéki elnök vezetés alatt: Rapasányi István, Zsitvay Béla bizottsági tagok küldettek ki főispán úr Ó Nagyméltóságának meghívására, a ki szintén diszmagyarban, összes rendjeleivel ékesítve, elfoglalván az elnöki széket, a következő, szépen kidolgozott beszéddel nyitotta meg a közgyűlést:

Igen Tisztelt Közgyűlés!

Van szerencsém a közgyűlésen megjelent vendégeket, a törvényhatósági bizott-

sági tagokat s a tisztviselői kart ezennel üdvözölni.

Meg fogják nekem engedni, hogy ez alkalommal egy rövid visszapillantást vessek Kecskemét város legújabb történelmi fejlődésére.

1881-ben a város vagyonának megszerzése és az adósságok törlesztése befejeztetett; mikor is a városnak több mint 46 ezer hold földje és 711.521 forint 05 krajczár kész tőkepénze volt, melynek jövedelméből már előbb 21 ezer frtot az iskolák fenntartására fordított.

Ekkor vette kezébe a város ügyeinek vezetését a város közelebb elhalt nagynevű polgármestere: Lestár Péter, kit mindig csak a Haza és szülővárosa iránt érzett szeretet vezérelt s ki széles látókörével irányt tudott adni a város fejlődésének s ki mindig támaszt lelt a törvényhatósági bizottságban, mely mindenkor méltányolta nemese és buzgó törekvéseit. Az ő nevéhez fűződik a város újjabbkori rohamos fejlődése!

Innen kezdődik Kecskemét városnak tulajdonképeni haladása.

A községi iskolából ekkor még csak az első kerületi iskola volt kiépítve, egyéb intézmények közül pedig csak a szegény-nemház, kórház, műkert, városi sétányok és két kövezett úteza állottak fenn.

Lestár Péter polgármester bölcs vezetésének köszönhető, hogy a város vagyonának megfelelő hasznosítása útján újabb pénzforrások nyíltak meg s oly pénzügyi tervezetek voltak megállapíthatók, melyek megvalósítása által nemcsak a város vagyona és jövedelme gyarapodott, hanem a kiosztott nagyerületű földek kultúra alá vétele, kiváló közgazdasági jelentőséggel bíró eseménynyé is emelkedett.

Polgármestersége kezdetén építtetett fel a városi téglagyár 25 ezer forint, a műkerti nyári helyiséget 7700 forint, a vásári-útezi kövezet 48,000 frt, a székfői nyári fürdő 10,600 forint, a második kerületi iskola 38,000 forint, a kövzvághóid 26,000 forint, a polgári leányiskola 10,800 forint, a Csongrádi nagy úteza kövezete 24,500 forint, valamint a Budai-nagy-úteza kövezete 30,700 forint költséggel.

A lakosságnak a katonatartás terheitől leendő megóvása végett 1886. és 1887-ik évben létesítették a Rudolf törőrőkös nevével nevezett lovassági laktanya 815,000 forint költséggel.

A tulajdonképeni nagyszabású alkotások azonban még ezután következtek, melyek sorában, elsősorú helyet foglal el a város díszének nevezhető és a kor igényeinek megfelelő új városi színház építése.

Ezzel kapcsolatosan indított meg és foganatosított a gyalogsági laktanya építése 200,000 frt költséggel, ugyanez évben építtetett a III-ik kerületi iskola 50,000 forint költséggel s bővítetett ki az állami főrealskola 12,000 frt költséggel; ezután létesített az új piacér 332,000 forint költséggel. Majd a Kecskemét-fülöpzállási s tiszauhi vasutak következtek, melyekre a város 352,000 forintot áldozott.

Időközben aszfalt-járdák is létesültek, melyek 61,500 forint költséget igényeltek.

Az ő polgármestersége alatt létesített 15,000 forint költségű értezi kút és a városi szőlőtelep 17,000 forint költségével s a városháza építési és felszerelési költségeivel, — melyekről a városi tanács külön tesz előterjesztést — ekként, az általa létesített intézmények csak a felsoroltak szerint: két millió hatszáznegyvenöt ezer forintot tesznek ki, azon számokban ki nem fejezhető szellemi és anyagi haszon mellett, mely a létesített intézményekből a város kulturájára és közgazdaságára hárult.

Ha még megemlítem, hogy alatta kezdetet meg több nagyszabású intézmény létesítése, melyekről alább lesz szó, — ha továbbá megemlítem a kis részletekből álló földek folytonos kiosztását, az ingyenes népoktatást és azt, hogy alatta létesült a városi javadalmi hivatal, a városi zalogház, úgyszintén a zenekiskola, valamint az ő közreműködésével és általa javasolt áldozatkészséggel jött létre az állami szőlő-

telep s az állami földműves iskola; — mindent nem mondhattam el, de halvány vonásokban némileg vázoltam az ő áldásdús működését, melyről ezen ünnepélyes alkalommal megemlékezni kötelességemnek tartottam.

Most tehát az első kegyeletos megemlékezés a nagyérdemű volt polgármester: Lestár Péter emlékére illesse. Legyen áldott az ő neve és emléke, s érdemei maradjanak meg hálás emlékezetünkben.

Az ő érdemei mellett kiváló elismerés illeti a város törvényhatósági bizottságát, mely a kor szelleméhez hiven áldozatokat áldozatokra hozott s ezekről soha meg nem rettenve, ritka egyértelműséggel a haladás zászlójá alá sorakozott és ez által magas értelmiségének oly tanújelét adta, mely a város történetének egyik legszebb mozzanatát képezi.

Elismerés illeti a város kötelességtudó tisztviselői karát, mely dieseretes munkássággal mindenkor feladata magaslatán állott.

Lestár Péter halála után Kada Elek egyhangúlag megválasztott polgármester úr vette át az ő örökét, ki nagynevű elődének méltó utódává lenni igérezik.

Kada Elek szintén széles látókörrel, nemese ambícióval és energiával bír, mit bizonyít azon körülmény, hogy kereszttül tudta vinni, miként a tautói árvaház Keeskeméten állították fel; az ezzel kapcsolatos útezarrendezés s a folyamatban levő munkástelepitések pedig az ő kezdeményezését, és tervelő gondoskodását dicsérik.

O hajtotta végre s fejezte be az elődje által iniciált műveket, minők:

a piacér és környékének kövezése, mely 141,000 frtba került, továbbá a városi színház építése és felszerelése, mely 280,000 forintot igényelt; a katonai csapat-kórház most folyó építése, mely 86,000 forinttal irányoztatott elő s a polgári leányiskola és 12 puszta iskola felépítése, melyek 160,000 frtot igényelnek és a villamos világítás, mely az újabb felszerelésekkel együtt 250,000 forintba kerül.

Ezek mellett a Nagykőrösi-úteza esztornázásának és kövezésének költsége 63,000 forintot, a Buzsantel-úteza esztornázási költsége 20,000 frtot tett ki és így a most elosorolt újabb alkotásoknak egy millió forintot tevő költségével a városi község 16 év alatt intézményeibe három millió hatszázkilencvenöt ezer forintot fektetett be.

Ezeket kivül a város évenként csupán csak a tanügyre több mint 90,000 forintot áldozott; a folyó évben pedig már a tanügyi kiadások 108,000 két forint 59 krajczárt tesznek ki.

Ezeket kívántam előadni a város fejlődési történetének vázolásánál.

Most pedig, midőn az új városházának közgyűlési terme nyilvános rendeltetése számára készen áll, — elismerés illeti azokat, kik művészet, tudomány és munkásság által közrehatottak arra, hogy ez, a város történetében korszakot jelentő, monumentális építkezés minden részében sikerüljön s a művészet, építési tudomány és észszerűség kívánalmainak megfelelően.

E részben első helyen kell említenem Pártos Gyula és Lechner Ödön műépítézeteket, kik az építés művészetét voltak s oly általános és részletes tervek dolgoztak ki, melyek a magasabb művelésnek bárhol díszre válnának és az ő magyar motívumaikkal mintegy az újabb magyar stílus megteremtőinek nevezhetők. Elismerés illeti Girasek Nándor és társa építész-vállalkozókat.

Köszönet és elismerés illeti Székely Bertalan festőművészt, ki a közgyűlési terem számára hat oly történelmi tárgyú művészi képet festett, melyeknek műbeesők évről-évre emelkedik. És ha Székely Bertalan az életben egyebet sem festett volna, — e képek nevét megörökítenék.

Elismeréssel említem fel továbbá Götz Adolfot, a szép festő-munkák teljesítőjét; Kratzmann Edét, az üvegfestészet művészi alkotóját; Árkay Sándor műlakatost, a díszes csillárok és fali karok készítőjét, ki

magyar stílus, sárga rézből vert, — nemcsak Magyarországon, hanem azt hiszem, külföldön is unikum számba menő ezen műveivel remekelt; s Rainer Károly szegedi asztalos-vállalkozót, ki a közgyűlési terem szép famunkáját állította elő.

Mind e művészek és iparosok hazánk művészetének és iparának méltó díszére válnak s a városi közönségnek az is kiváló érdeme, hogy bennük a hazai művészetet és ipart pártolta.

Ez a terem sok századon át színhelye lesz ama tanácskozásoknak, melyek a város szellemi és anyagi haladására lesznek irányozva.

Törekvés, munka és művészet nem hiányzott abban, hogy e helyen a hazafiúi érzés, bölcsesség, szeretet, uemes lelkűség és nagyratörés nemtője jóleső otthonára leljen.

Szállja meg ezek szelleme ama férfiak elméjét, szívét és ajkát, kik e tereben szólni és határozni fognak.

Tanácskozásaiukban és elhatározásaikban mindig szép városuk érdeke vezérelje önöket; rüt önérdék, vagy mellékérdék soha se legyen képes megakadályozni nemese elhatározásaikat.

S most arra kérem Önöket, hogy velem együtt azon lelkes hármas felkiáltással kezdjük meg ünneplésünket:

Éljen a Haza! Éljen a Király! Éljen Kecskemét város közönsége!

Van szerencsém az ünnepi közgyűlést ezennel megnyitni.

Az élénk éljenzéssel fogadott megnyitó beszéd után fölemelkedett a város élő krónikása, aranytollú főjegyzője: ifj. Bagi László s a városi tanácsnak a városháza építésére vonatkozó jelentését a következőkben terjesztette elő:

Tekintetes Közgyűlés!

Az új városháza felépítése a közgyűlési nagyerem végleges berendezése által befejezett nyervén, van szerencsénk a városháza építés lefolyásáról jelentésünket a következőkben terjesztetni elő:

Ezen építkezés nemcsak a város közigazgatására nézve bir kiváló fontossággal, hanem azt általában a város jövővé átalakulására, szabályozására s nagygyá fejlődésére nézve is alapvető tényezőnek kell tekintenünk.

Llykép fogta fel ezt a város közönsége már rég időtől fogva, midőn egy új és minden kívánalomnak megfelelő városháza építését közhajként hangoztatta s annak létesítését régtől fogva czélba vette.

Hogy azonban az ezzel járó nagy áldozatok miatt célját előbb el nem érhetne, annak mélyreható, a város régi viszonyai-ban gyökeredző, egyszersmind pedig a legelfogadhatóbb indoka volt.

Ugyanis a Tisza-Duna sikkján, török-, tatár-, rác-dúlások és bellivillogások alatt kőfalakkal nem védemelt, sokszor feldúlt, leégett, inség és pusztító járványok által látogatott városnak, — mely igen gyakran csak a vele szomszédos, hasonló viszonyok közt levő városok szövetségében bízhatott. — a környéken elpusztult falvak ide megenkült népének oltalmazójává kellett szegődnie — s e misszió betöltésében saját nagygyá fejlődésének célját tűzte ki, ezer veszélylyel való küzdelemre vállalkozott.

Akkor is, midőn az ellenséges háború-gatástól megmenekedett, a mindenképp el-sanyargatott és a csapások által még ezután is látogatott városnak, mindenek-előtt a fejlődés legelső eszköze: a vagy-nosodásra volt szüksége, hogy feladatát, — melynek útját nagyobb iskoláinak fel-állításá által már kijelölte, — sikeresen megoldhassa s az ide irányuló küzdelemben népének mindenkor tanúsított szabadság szeretetére és eszélyére ez időben szintén és pedig ép oly nagy szüksége volt, mint az ellenséges háború-gatások ideje alatt.

E nagyon kívánatos tulajdonságai azonban sohasem hiányoztak s ennek kö-zönhette, hogy nagy időkből oly sok ve-szélylyel és csapással megküzdeni tudott s e tulajdonságaival szerezte magának ama

kiváltságos helyzetet is, melyet mint város már előbb közjogilag elfoglalhatott.

Kecskemét, — mely a város levéltárában őrzött hetedfélszáz éves peesétnyomóján „Civitas” jelzést visel s I. Leopold királynak 1676. évi augusztus 5 én kelt oklevele szerint Magyarország hajdani szent királyaitól nyert vásártartási joggal birt, mint földes urakkal szoros értelemben vett jobbágyi viszonyban soha nem álló s zálogba adatása idején is csak adófizetésre kötelezett kiváltságos régi város, a szabadföld és önkormányzat jótéteményeit fejlődésében eleitől fogva megérezte.

Osi határait, — melybe a tatárjárás alatt elpusztult hat szomszédközség határát olvasztá be, — a Jász-Kun kerületek megváltozása után az előbb csak haszonbérben birt nemesi birtokok jórészenek megörökítésével gazdagította s történetének legkiválóbb mozzanatait a múlt században és a folyó század három negyedében a megörökített puszták megszerzésére és a földesúri jogok megváltására irányult küzdelmek képezték.

A nagyösszegű kölcsönpenzen így szerzett birtokok a szerzési árra történt esékély ráfizetéssel a lakosságnaok örök tulajdonul, hosszú ideig tartó megváltásra kiosztattak, de az erdő, rét, nádas, Tisza-medér, malom, koremsa és halászat a város ingyenes tulajdona lett.

Igy támadt ama városi vagyon, melynek helyes kihasználása a szerzésből származott terhek letörlesztése után a közelebbi időkben a város számos közintézményének létesítését tette lehetővé s ez intézmények között az újonnan épített városháza úgy jelentőségénél, mint a reá fordított áldozatok nagyságánál fogva is kiváló helyet foglal el.

Az 1746-ban felépített és 1806-ban kibővített egyemeletes régi városháza-épület az 1893-ik évben bontatott le, hogy helyét Pártos Gyula és Lechner Ödön budapesti műépítészek pályadíjat nyert tervei, illetőleg ezek alapján átdolgozott végleges tervei szerint ezen új városháza-épület foglalja el.

Az építési költségek a m. kir. belügyminiszter úr 1893. évi 1792. sz. rendeletével 461,811 frt 46 krban irányoztattak elő, mely összegbe azonban a fűtési és terem-berendezési költségeken kívül a belső felszerelés egyéb költségei beszámítva nem voltak.

Művezetők a pályanyertes tervezők lettek s itteni állandó helyettesük Zaboreczky Ferenc okleveles építész volt.

A fűtési és egyéb berendezési munkálatok nélkül 410,737 frt 73 kr. költséggel kiírt versenytárgyaláson 1893. évi márczius hónap 16-ik napján az építés vállalkozói „Lichtner Dávid és fia” helybeli cég és társai Jiraszek Nándor és Krausz Lipót budapesti lakos építész-vállalkozók lettek 386,093 frt 47 kr. vállalati átalányösszeg mellett.

Az építés ellenőre Kerekes Ferenc törvényhatósági mérnök, ez időszertinti főmérnök volt.

Az épület alapköve letéttetett és az építkezés tényleg megkezdett 1893. évi május hónap 2-ik napján s miután még azon év őszéig a főhomlokzat középső részének kivételével az egész épület tető alá vétett, a bokréta-ünnepély az 1893-ik évi november hónap 11-ik napján megtartott s ez alkalommal a főlépcsőház alapfalában a középső oszlopnál bemenet jobbfelől kihagyott üregbe a 16621/1893. sz. alatt kiállított emlékműnyomatot falaztatott be.

Az épületet tényleg az 1895-ik év nyarának végén foglaltuk el, míg a környék és a nagyterem berendezése még további munkálatokat igényelt.

Ez idő alatt:

I. Az építési költségek a következők voltak:

1. A fővállalat javára a több és kevesebb munkák beszámítása mellett megállapított, illetve kifizetett 415,713 frt 71 kr. mely az árlejtéskor kiírt 410,737 frt 73 kr. költ-

ségvetési összeget 4975	
frt 98 krral haladja felül;	
2. Pályatervekre kiadott	3,500 „ — „
3. Azok bírálatára	900 „ — „
4. Művezetés, felügyelet és felülvizsgálata	17,629 „ 19 „
5. Gőzfűtési készülék és berendezés	34,412 „ 67 „
6. Aszfalt járdákra	8,060 „ 02 „
7. Villámhárítókra	605 „ — „
8. Főbejárati kapujára	2,994 „ — „
9. Ólomüvegezésre	2,846 „ 06 „
10. Házi csatornákra	1,145 „ 86 „
11. Kályhák beállítására	800 „ — „
12. Kűfürásra	500 „ — „
13. Külföldi terem festésére	4,480 „ — „
14. Képeire	15,000 „ — „
15. Különlételekre	7,803 „ 26 „
Összes építési költség	516,389 „ 77 „

II. A berendezési költségek, butoratra, rendőr-ségi berendezésre, telefonra, villamos csengőkre, lámpákra, hirdetési táblákra, villamosvilágításra, közgyűlési terem berendezésére stb. a mellékelt kimutatás szerint 47,606 frt 10 kr. tettek ki.

III. Az építkezéssel járó egyéb kiadások, úgy mint: az építkezési kölcsön beszerzésével járó bélyeg- és illeték-költségek, árfolyamvesztés, kisajátítási költségek, városháza előtti park, s különféle kisebb kiadások 51,998 „ 57 „ igényeltek s ekként az összes építési és berendezési költségek s az építkezéssel járó egyéb kiadások . . . 615,994 frt 44 kr. tesznek.

Midőn ezen fentebbiekben a városi székház építéséről beszámoló jelentésünket megtenni szerencsénk van, köszönetünket fejezzük ki ama nagy áldozatkészségért, melylyel a bizottsági közgyűlés a városi hivataloknak a közigazgatás érdekeit kielégítő elhelyezése és a város fejlődésének előmozdítása érdekében eme nagyszabású építkezést lehetővé tenni méltóztatott.

Jöllehet az építkezésre fordított költség igen jelentékeny, megvagyunk győződve, hogy az építkezés által elért eredmény azzal arányban áll s az új városháza épületre, mint haladásunk komoly jelére önrzettel mutathatunk.

Tekintve azt a nemes rendeltetést, melynek céljára a városi közönség ezen épületét emelte, ama fölemelő pillanatban, midőn a közgyűlési nagy termet a város törvényhatósági bizottsága s századokra szóló munkája számára felavatja, e nagy vívmány keresztülvitele és szerencsés befejezése felett érzett örömünk, hálánk és szívből jövő óhajaink kifejezéséeként legyen szabad idéznünk ama sorokat, melyeket az épület alapjába falazott emlékműnyomba iktattunk.

„Legyen ez az épület azon lángoló hazaszeretet további megnyilatkozásának színhelye, mely úgy a mi szívünkben, mint őseink keblében is kiolthatatlan lánggal lobogott; legyen ez az épület a városi lakosai javára vezető bölcs gondoskodásnak, szorgalmas munkának, éber figyelemnek temploma; hangozzék benne mindenütt a művelődésnek, korszerű haladásnak s a közügy emelésének jelszava; legyen ez az épület minden időben az igazságnak, részrehajlatlan jogszolgáltatásnak, emberbaráti érzelmeknek, szeretetnek, szegények és ügyefogyottak gyámolításának otthona s találjon benne támogatást: vallás, iskola, művészet, kereskedelem, ipar és földmívelés.

Aldás legyen elődeink emléken, kik szorgalmukkal lehetővé tették, hogy a város haladására közremunkáljunk s Isten áldása legyen utódaink, kik műveinket folytatni fogják.”

Kada Elek polgármester állott föl ezután s fényes szónoki tehetségének egész ragyogásával, az entuziasmusig föllekesített közönség zajos éljenzése és tapsaitól többször meg-

szakított, költői fordulatok, a haza és szülőföld szeretetétől ihletett, következő beszéddel ragadta magával a közönséget:

Tekintetes Közgyűlés!

E falak, melyek között városunk nagy ünnepeit éljük: teljesen újak. A munka nagy alkotásai, az ipar és művészetnek körülöttünk levő összes remekei mind újak, e teremben és csak egy van régi, mely a multat idézheti fel gondolatunkban, az az égbolt, mely ide becsóztat sugaraival, szelid fényt áraszt ránk és e teremnek történeti nagy korszakainkat feltűntető képeire.

Magasztos munkát végzünk s az áhitat, mely bennünk — Kecskemét polgáraiban a mai felemelő munka által keletkezik, azt a gondolatot kell, hogy ébressze bennünk: vajjon ez épület művészi alkotásaiban, vagy az ünnepi fénynek csillogásában keressük-e ama néma jeleket, a melyek úgy a hangulat keltésére, mint a nagy jövő képeinek a hangulat által való kiszínezésére alkalmasak, vagy pedig ez ünneplés órában afelé az égbolt felé irányítsuk-e tekintetünket, a melyen nincs írás, nincsen jel, de a mely egyszerű fenégséren hirdeti, hogy látta a nagy multakat, nemzeti dicsőségeinket és mérhetlen szenvedéseinket; tanuja a jelennek és ő fog adni világgosságot a jövő nemzedéknek.

Mi, Kecskemétnek polgárai, akik ma itt egybegyűltünk és kiváló kedves vendégeket fogadunk körünkbe azért, hogy önkormányzatunk új tplomát ünneplésen felavassuk: érezzük a polgári kötelességgel járó ama nagy felelősséget, a mely reánk hárul akkor, mikor a polgári tevékenységnek e szent csarnokában fel kell halmozunk az ész, a jellem, a hazafiság és a városunk iránti szeretetnek alkotásait; amaz apáinktól maradt, a fejlesztés kötelezettségével ránk hagyott eredményeket, a melyek Kecskemét jövő nemzedékének, s ezzel a törzsköcs magyarság egyik alkotó elemének erjét, haladását és boldogságát vannak hivatva előmozdítani.

Nekünk, a Kecskemét város közigyeit vezető polgárságnak, kik egy szent cél munkásaiként gyűlünk itt össze, hogy a nemzeti geniuszhoz küldött benső fohászsal fogjunk hozzá a munka tovább folytatásához: nem e terem fényéből, hanem a fejünk felett örök tanuként álló változatlan égbolt által látott nagy történeti igazságból kell merítenünk azt az erőt, a mely bennünket a követendő polgári kötelességekre figyelmeztet.

Az a disz tehát, mely e falakra van halmozva, nem nekünk szól. Ez a disz nem a mi hivalkodásunk, ez az új alkotás csak a mi izenetünk a jövőnek. Ezzel akarjuk folyton és folyton előre izenni az utánunk következő nemzedéknek azt, hogy majd akkor, mikor a nagy idők emésztő ereje összevegyítette a mi alakjainkat a szülőváros porával; akkor, mikor majd a rólunk való emlékezés is csak olyan lesz, mint a fa alatt pihenő vándor gondolata, a ki nek a lombnyújtotta élvezet alig juttatja eszébe az erő forrását képező föld porát: majd akkor ennek az épületnek látása juttassa a késő nemzedéknek eszébe azt, hogy a XIX-ik század végén élők kecskemétiak arra törekedtek és azt akarták, hogy e város az idők végezetéig legyen minden ízében, külsőségeiben és érzelmeiben egyaránt magyar és fiai soha semmi körülmények között ne riadjanak vissza azoktól az áldozatoktól, a melyek szülővárosunk haladását mozdítják elő.

Ma tehát, mikor új székházunkat közgyűlésünkkel a munka templomává felavatjuk, a mi gondolatainknak nem lehet e terem szűk korlátai között pihenni, nem szabad csupán a művészi alkotásokban gyönyörködni, hanem gondolatainknak el kell szállni a messze multba, s mert nekünk tisztelt bizottsági tag urak, ez épülettel együtt a munka összehordott gyümölcseit is át kell adnunk a következő nemzedéknek, a távoli nagy idők útjain haladva kell eljutnunk a jelenig, hogy az egyes nagy korszakokat jelző emlékekből olvassuk le a

követendő munkásságunkat irányító tanulságokat.

A honfoglaló ősöknek e város területén levő nagyobb temetője igazolja, hogy városunk már a vezérek korában szerepelt, s levéltárunkban őrzött régi pещentűnk bizonyítja, hogy a XIII-ik században e város már „Civitas”, tehát nagyobb kiváltságokkal felruházott város volt s így kétségtelen, hogy e korban is részesei voltak a kecskeméti amaz erőnek, a mely a polgárság által élvezett önkormányzat alapján megszerezte számunkra a fokozott mérvű fejlődés előmozdítására szükséges tényezőket.

Az az erő azonban, a mely az itt élő népek faji jellegét, a polgárság szellemi képességét, az anyagi munkálkodásban kifejtett tevékenységét irányította, csak akkor kezd igazán a maga valóságában kidomborodni, mikor a mohácsi vész után kezdetét veszi az a martyrsággal azonos küzdelem, a melyet a város másfél századon át szenvedett s a mely nagy szenvedés alatt nem egyszer, nem százsor, de Isten a megmondhatója, hogy hányszor tett vagyonával és vérelvel bizonyosságot arról, hogy ezt a földet, a melyet ősei szereztek, az utolsó leheletig képes volt védelmezni, ahhoz egy pillanatig nem volt hűtlen s erős hitét, a magyarok istenében való bizalmát el nem veszítve, nem volt az a baj, a mely elrabolta volna tőle legnagyobb kincsét: a józan magyar eszt.

Hányszor érték meg azt a veszedelmet, hogy a városból nem maradt egyéb, mint felporzelt templomának üszkös talai, a melyet temetni készült a pusztasággá változott táj homok tengere. De a kecskeméti polgárság megmenekedett része nem ment el idegen tájra jobb hazát keresni; nem kereste fel a biztos menedéket nyújtó fellegvárat, hanem visszatért ide, hogy a legvilokt apák sirbantjába szírt koldusbotra fesszite ki sátorát.

Hányszor ismétlődött az a nagy ítélet, hogy a nép viharhajtotta gyöngye madár csapatként szóródott szét a világ minden tája felé és a pusztulás sötét éjében szétzört madárseereget minden biztatás nélkül, minden világító szövétnék nélkül visszaterelte szive a régi fészek helyéhez, s habár letarolta a virágot a vad hordák patkója, leperzelte a fák lombjait az ellenség üszke: szívének fájdalma adta a legjobb balszámot, ha a kopár-rá vált édes szülőföld száraz galyain újhathatta meg fészkeit.

Miért jött vissza a nép? Hisz tudta, hogy itt nincs erös sánccokkal övezett vár, a mely védelmet nyújt az ismételt csapás ellen. El lehettek készülve arra, hogy minden pillanatban átdöfheti keblüket az ellenség fegyvere.

Visszajöttek. Visszajöttek azért, mert az idegen táj minden boldogságot hirdető forrásánál többre becsülték azt a könyvet, melylyel apáik sirbantját öntözhették; visszajöttek azért, mert apáiktól örökölték azt az erös hitet, hogy nem a szilárd várak és nem a fegyver tartja fenn a népet, hanem az a szilárd akaratör és kitartás, a mely a boldoguláshoz szükséges tényezőket, az egymás iránt érzett igazi szeretetben, a kitartó, nemes munkában és a gondolat világosságában keresi.

A régi dúlások jóformán összes emlékeinket elpusztították; de csodálatos, azok a foszlékony papirlapok, a melyek őseinknek a török uralom alatti szereplésüket teljes részletességgel ismertetik, megmaradtak. Az Isten — talán a nemzetnek akkorbeli büneiről — mindenüket elengedett pusztítani, de ezekre a papirlapokra rátette védő kezét, talán azért, hogy mi, a késő nemzedék ezekből ismerjük meg amaz erőket, a melyek városunkat fentartották s a melyek jövő fejlődését biztosítják.

Kecske-métnek a török uralom alatti szereplése álmokébe illő történet.

Az ország sanyarog és pusztul; küli- és bellelenség dúlja a hazát; vallási viszály szórja szét magjait; ipar, kereskedelem pang; mérföldszámra gyommal van elárasztva a föld; vége nem látszik az ellenségtől letarolt pusztaságnak, le van igazva

a magyar. De ebben a rettenetes nagy ítéletben, a melyre az idők végeztéig csak mérhetlen keserűséggel gondolhat vissza a nemzet, itt az akkori végtelen homokislatag közepében van egy kis város, a mely az akkori szarnok hatalomtól nem kér egyebet, mint azt, hogy engedjék dolgozni, engedjék, hogy dolgaiban maga kormányozhassa magát és mikor ezt a kis kegyet megkapja, mikor eléri azt, hogy levegője az idegen kormányzat szabadmozgást gátló bilincseinek egy részét, a maga lábán járhat és a saját esze szerint követheti az ítéletképesége által megszabott irányt: akkor fellelegzik, keblének szabad hullámzása felpeszíti benne az agy gondolatait serkentő, az izmokat feszülésre készítő vért és a város nem csak él, de halad, virágzik, boldogul.

A vallás-háború dúl. A veszedelmes kigyó ide is becsúszik, de mérges fogaival nem pusztíthat, mert a kecskeméti józan polgárság összetiporja a fejt. Régi vallás és új vallás követői összefogva tiporják el a lelkiismereti szabadságnak kigyóbőrbé bujt sátánját; mert a magyar józan gondolkodás világosságában meglátja szemük a mindnyájunk sorsát intéző ugyanegy istent, s józan érzékük meghallja az Úr szavát: én minden ember munkáját egyenlően megáldom, ha az a munka nemes.

Az ellenségdúlta földön felburjánzik az erkölestelenség. A jellem föl kerül a gazdaság, komoly törekvést leszorítja a léhaság; a férfias elhatározásnak útját állja a nyegleség; imádság helyett istenkáromlás hallatszik az ajkáról s mikor a sodomai légkörnek eme szemete vezérelteti a város tisztaságát: önalkotta drákói törvényekkel állják útját, kimagasló jellemeket tisztelnek vezérekül, oly férfiakat állítanak a közügyek élére, kik a becsületesség és polgári kötelességek teljesítésének példaadásában keresik életerejüket s megértetik a néppel, hogy a haszonlesés minden kincseivel boldogítóbb a tiszta erkölesökön nyugvó lelkiismeret és csak az a nép boldogul, a mely nem káromló irigy szavakkal becsmerli polgártársa boldogulását, hanem azért imádkozik, hogy az isten a testvéri szeretetben egyesült összességre áraszsa áldását.

Az ország nagy része törvény nélkül áll. Egyik helyen így másik helyen amúgy mérik az igazságot. De ez nem zavarja őseinket. Ez a kis sziget ismeri a józan ítélőtehetséget, maga alkot magának törvényeket. A mit haladásnak ismerünk ma, az esküdtzéki intézmény? Azt ő a fogott bírak intézményében áldásosan gyakorolja. A mitől mi tartunk, a munkás kéz hiányától? Azt a kérdést ő már 300 esztendővel ez előtt a maga viszonyainak megfelelőleg sajátalkotta szabályokkal bámulatos módon megoldotta.

Egy szóval a polgárság tud helyesen gondolkodni, dolgozni. Nemes eszmék keringenek agyában, túrja a földet, sújtja a pörölyt, kereskedik széles ez országban s kívül a hazán s eléri azt, hogy tőzsérei királyi kiváltságot nyerne, iparosai országos hírnévre vergődnek, gazdái ötven négyszög-mértföld terület földjét használják s mikor sanyarog, szenved és koldússá válik az ország nagy része: a kecskemétiak — hogy a hagyomány szavaival éljek — süveggel mérik az aranyat.

Álmokébe való történet ez, tekintetes Közgyűlés, de igaz.

Amde ha követjük a multnak nagy útjait s elhaladtunk ennek a korszaknak emlékei mellett, feltáru egy másik korszak, a mely ismét példaadó igazsággal áll előttünk.

A török kiveretése után új, sötét korszak következik. Kecske-métni tepszini kezd. Nem előre halad, hanem úgyszólván visszafelé fejlődik. És ennek a helyzetnek nem az az egyedüli főoka, hogy nem élvezi a nemzet a belbélke áldásait; hanem az, hogy a városnak megdézsmáltak legrágább kincsét, a széles alapokra fektetett önkormányzatot s mindinkább beforakodtak közé amaz idegen elemek, a melyek érdekeinkkel ellenkező befolyások hatása alatt nem assimilá-

lódtak, az ősi összetartás közé ellentérföl fogásuk által éket ütöttek.

A tepszini korszakában pusztult a legerköles. Minden évben több és több hullott le annak a szent emlének a vakolatából a mely a józan, hazafias és városunk érdekeit szívükön hordó elemek iránti tisztelőt serkentette a népet s a demagógia felhasználta ezt az alkalmat, hogy a szent emléktörött réseiből nyílt piacon vijjongja a polgár erényt és becsületet, s hajszálon mult, hogy a félrevezetett tudatlan tömeg össze nem törte a régi polgári erő megmaradt roncsait; hajszálon mult, hogy beláthatatlan időre vissza nem vetették haladásunkat. A válságos pillanatban azonban nagy nehezen, de győzött a józan és habár nem is találta irt, a melylyel az önkormányzat megbénításával okozott sebeket orvosolhatták, habár a lankadó erkölesi érzület az önérdék felé hajló közfelfogással szemben nem is fejlődött ki egyszerre helyes irányban, de a régi erény még is ébredett, erős akarattal, eszélyességükkel és szorgalmukkal iparkodtak legalább megszerezni azokat a vagyoni tényezőket, a melyek egy jobb korszak újra ébredése alkalmával fokozott előrelökést adhatnak a czél tudatos haladásnak.

Az a jobb korszak, az az új korszak itt van tekintetes Közgyűlés.

E teremnek ama művészalkotta képe némaságában is hirdeti az újjáébredést.

Szent-István koronája alatt térdre omlik a nemzet fejedelme, hogy a királyok királyának oltártrónja előtt rebegeje el az imát, a mely a magyar alkotmányra tett esküre kéri az áldást.

Lehullott a bilincs, fellelegzik a nemzet. A szabadság visszatért fényugara diadalmasan tör keresztül a szabad gondolat börtönén s az igából kiszabadult öklök hálaadó kézzé válnak emelik a kart az ég felé, melynek felkelő napja üdvözli a magyar alkotmány által biztosított örendelkezési jog újjáébredését.

Megértük az új korszakot s ezzel a korszakkal Kecske-métni ismét megérté azt, hogy közigazgatásának templomába az önkormányzat oltárát romjaiból újra felépíthető. És mikor feléptül ez az oltár s mikor ez előtt az oltár előtt ismét a közügyek iránti szeretettől dobogott a polgár szív, mikor ennek az oltárnak ismét szentiségeként ragyogott a közérdekért rajongó közzellem és ége szálló tömjénként övezte körül az oltárt az áldozatkészség; akkor feltámadt sirjából az a régi Kecske-métni, a mely a nemzeti erös öntudat vezetésével ismét besorakozott a magyar nemzeti állam legerősebb bástyáit képező törvényhatóságok közé.

Ez a mult, ez a jelen, tisztelt bizottsági tag urak, de mi lesz a jövő?

Most avatjuk fel újjászületett önkormányzatunk szent csarnokát s ebben a magaslatos pillanatban önmagunkba szállva eszünkbe kell jutni annak, hogy ezek a falak, melyek most újvultukban ragyogó színekben pompáznak, majdan a századok mohának komor leplén át tekintenek a késő nemzedékre s akkor mikor a késő nemzedék itt fogja átélni a munka nagy küzdelmeit, mikor a munka küzdelmeiben az emberi gyöngesség megbéníthatja a kötelességérzetet és a fékezetlen szenvedély helyes irányából eltérítheti az eszélyességet; akkor t. bizottsági tag urak, az a tévelygő nemzedék nem ezeknek a falaknak ódonaságában fogja keresni a kibontakozás útját, hanem benünket fog a közvélemény felidézni sirjainkból s a közvélemény ítélőszéke ide fogja állítani a mi emlékezetünket, ide, ebbe a terembe, a hol az elfogulatlan szigorával mondják ki ránk az ítéletet s ebben a mi példánkra vonatkozó ítéletben lehet, hogy megtalálják a kibontakozás irányát; de az bizonyos, hogy ebben az ítéletben lesz kimondva az, hogy megérdemeltük-e azt a kis helyet, a melyet csontjainkkal a munkával szerzett földből elfoglaltunk.

Kecske-métni jövő fejlődésére nem elegendő ez a díszes székház, ez a művészalkotta terem; Kecske-métni jövő fejlődésének biztosítására nem elegendő az az önkor-

mányzati jog, a mely a szabad fejlődés biztosítéka; Kecskemét csak akkor fejlődhetik igazán, akkor töltheti be azt a kötelességet, a melyet a nemzeti követelmény is eléje szabott: ha polgárai és különösen a polgárság előtt buzdító példaként működő törvényhatósági bizottsági tagjai nem csak visszaemlékeznek a multnak örök igazságú példáira, de azokat szívük mélyében ápolva arra törekednek, hogy az ősi kecskeméti polgár jellegét a haladó kor szellemével együtt fejlesszék önmagukban és egymás között.

Ennek a magaszatos kötelességnek horderejét mindannyian át kell, hogy érezzük, s különösen át kell éreznünk most, mikor a mi ünnepies hangulatunkat fokozza az, hogy vendégeül tisztelhetjük ama hatóságok képviselőit, a mely hatóságok története és a mi városunk története között szoros összefüggés van. Mikor megjelent közöttünk Pest-Pilis Solt és Kis-kun vármegye küldöttsége, a mely megyében ringott városunk bölcsője; mikor itt üdvözöljük a szegedieket, a kiknek ősei és a kecskeméti ősök a XVII-ik században mint határos szomszédok a sivárrá tett magyar alföldön közös törekvéssel ápolták a magyar érdekeket; mikor itt vannak azoknak az elpusztult községeknek újjá teremői, a kiket testvéri szeretettel fogadunk szomszédokul; mikor itt vannak azoknak a városoknak, községeknek képviselői, a melyek ősei a kecskeméti ősökkel együtt közös fájdalommal viselték a százados csapásokat s közös erővel segítették egymást a küzdelemben; mikor itt vagytok ti körösiek, — a kiknek jelenléte a rég látott testvér viszontlátásának örömet kelti fel bennünk, azokét a testvérekét, a kik a századok viharjaiban nagyon és nagyon sok ideig egymás támogatásával teljesítették azt a szent kötelességet, hogy tájunkon fenartották a tetterszó magyarságot s hozzájárultak ahhoz, hogy velünk együtt a XVI-ik és a XVII-ik században olyan közös multat teremtettek, a mely mindig ragyogó példája lesz annak, hogy a magyar faj erejét mennyire képes fokozni a politikai érettségen alapuló és nemes célokért küzdő összetartás; mikor itt vagytok ti kedves vendégek, hogy mint a letűnt ősök új nemzedéke, a letűnt ősök feltámadt szellemeiként örvendeztetek velünk együtt: akkor nem ez a terem, hanem a mi belünk alakul át szent templomná, e templomnak oltára szívünk, a drága egy közös hazáért dobogó szív, a mely felett örök igazságok jelző szövétekként lobog a fenségesen szárnyaló gondolat, a magyar faj boldogulásának eszméje.

Ez az épület nem Kecskemétnek, hanem az alföldi magyarságnak egyik diadal- emléke s mikor ezt az emléket átadjuk rendeltetésének, közösen kérjük az istent, hogy adjon rá áldást, világossítsa fel a benne munkodók elméjét és serkentsé őket arra, hogy ennek a teremnek minden zugá, legapróbb ékessége mindig azt a gondolatot ébressze minden nemzedékben: a magyar szent haza nevében előre!

Éljensz és hosszan tartó taps követte a nagyhatalú szónoki beszédet. A közönség felállt s sokáig éljenszte a szeretett polgármestert, a ki szívének melegét, lelkeinek fényes tehetségét ragyogtatta meg előttünk s a ki eddigi működésével — nemes ambíciójának, tehetségének és munkakedvének számtalan jelét adta, ma pedig igazi büszkeségünk lett.

Méltó befejezése volt a diszközgyűlésnek az a szónoki hévvel és igaz lelkesedéssel elmondott magas szárnyalású záróbeszéd, melylyel dr. Széless József takarékpénztári igazgató, törvényhatósági bizottsági tag az ünnepélyes pillanat hatása alatt, a közgyűlés tagjait vallás- és pártkülönbség nélkül, szeretett városunk boldogulásának, fölvirágzásának előmozdítására hívja föl.

A szép beszéd a következőképpen hangzott:

Mélyen tisztelt Disz-Közgyűlés!

Elhangzottak az ünnepi beszédek! A törvényhatóságunkat személyesítő három

főtényező: a végrehajtó hatalom képviselője, a város élő krónikása és a törvényhatóság első tisztviselője ékes és tartalomdús szavakban méltatták a mai ünnepély jelentőségét.

Föltárták előttünk a viszontagságokkal változatos multat, annak főbb fázisait és eseményeit, melyek a történelem következetessége és a fejlődés bámulatos törvényei szerint idézték elő a jelent: s melyeknek tanulságaiból erőt és bizalmat merítve, egy szép jövő reménye és jóslata rezgi át egész valónkat. Mintegy álmokép tűnnek fel szemünk előtt a diéső ősök, — ezeknek küzdelmei, bölcs és előrelátó tevékenysége és gondossága, melyekkel nekünk e várost nemcsak megszerezték, de anyagi és szellemi kincseket gyűjtve rakásra, ezt fokozatosan fejlesztették és erősítették s nekünk módot és lehetőséget nyújtottak arra, hogy a kunyhóból, melyben ők oly bölcsen kormányoztak, magunknak, ime! díszes hajlékot emelhetünk, melyről mi is büszkén és önérzettel zengedezhetjük Dávid király szavaival, hogy „a Jeruzsálem jól megépült, sok ékes épületekkel; holott szép polgári renddel, mindenféle nemzet egybegyűlt!”

Igenis, egybegyűltünk mi is mindnyájan, hogy ünnepet szenteljünk, hogy megünnepeljük városi székházunk újjáépítésének emlékezeit! De vajjon mivel és mi által ünnepelhetjük meg ezt méltóképen?

Nekem, mint a törvényhatósági bizottság, a népképviselőlet egyik tagjának, jutott a feladat, hogy ez ünnepélyes alkalommal, ezen diszközgyűlésen felszólaljak s záró beszédet tartsak. Kikhez intézhetném szavaimat legméltóképen? A népképviselőlet nevében a népképviselőt, a törvényhatósági bizottság tagjait is szólók! Hogy a mi mai ünnepelésünk ne csak emlékeztetés, de egyszersmind áldást hozó és egy még szebb jövő alapok-lételételének valódi ünnepe legyen, szent fogadást kell tennünk, hogy az őseinktől örökölt átvett hagyományokat hűségesen megőrizzük s azok alapján városunk jólétét, fejlődését és virágzását előmozdítani minden erőnk és tehetségünk szerint igyekeznünk fogunk!

Fogadást kell tennünk arra, hogy a széles alapra fektetett önkormányzati jogot mindig és mindenben csak a közérdek, hazánk és városunk boldogulása és előhaladása érdekében fogjuk hiven és önzetlenül gyakorolni! És hogy erre irányzott törekvésünk- és munkálkodásunkat sem személyi, sem párt-, vagy felekezeti érdek nem fogja elterelni soha amaz egyetlen célzattól, mely nem más, mint városunk és összes polgárainak anyagi és szellemi jóléte, előhaladása és felvirágzása!

Ezek által leszünk őseinknek méltó utódai és letéteményesei, megbízóinknak hű képviselői és vezetői. Ez lesz egyszersmind a jövőnek is záloga és legnagyobb biztosítása.

Te pedig, büszkén kiemelkedő székházunk, állj és viragozzál századokig! Légy a mi jövő reményességünknek koszilája! Légy a mi jövőbe vetett hitünknek temploma! A szoltár szavait idézve, könyörgünk, hogy „Legyen békeség a te kerítésedben és csendesség e te tornyaidban!” Igenis! Legyen béke és áldás ennek falai közt és falain kívül! Legyen áldás e város, és ennek összes polgárain!

Örömmünnepeket és diszközgyűléseket nem fejezhetjük be méltóbban, mint amaz egy szív- és lélekből fakadó üdvkiváratunk hangoztatásával, hogy éljen a mi szeretett szép hazánk! Éljen soká a mi szeretett bölcs királyunk!

A diszközgyűlést a Beretvás féle szállodában déli 1 órakor tartott 150 teritékű bankett követte.

Sajnos, hogy ilyen alkalmakra szükséges nagyobb teremmel Kecskemét nem rendelkezik, minek következtében összezűfolva, sőt több szobában kellett elhelyezkedni annak az illusztris társaságnak, mely ünnepelve a város-háza felavatását, őszinte, igaz szóval adott kifejezést örömeinek.

De ha szűk volt is a hely, díszes és érdekel Beretvás Pál vendéglőse mert kitűnő konyhájának legizotesebb ételét s háziasszónéjének legzamatosabb boraitval, a vizsgálatának példányserű pontossága s mindenre kiterjedő figyelmével, mindenkinek szívesen szolgált, dícsérettel érdemelte ki.

Az étlap a következőképpen állt:

Össze:

Ragout leves.
Fogas tartar mártással.
Filet de Boeuf, körite.
Szárnyas sülték, vegyes salátával.
Crèmes és barackos lepény. Torták.
Giardinetto. Sajt Parfait.
Italok:
Kövídinka Zöld Selváni Burgundi vörös (Beretvás termésk.).
Savanay vizek.
Pezsgő: Törlei, Préda.
Fekete kávé.

A harmadik fogas után Beniczky Ferencz főispán úr Ó Nagyméltósága a következő beszédet mondta:

Tisztelt Uram!

Ma ünnepet ünnepel Kecskemét városa, örömmünnepe, de nemcsak azért ünnepel, hogy a városházát, annak remek közgyűlési termének megnyitását üli, hanem Kecskemét városának szellemi és anyagi fellendülésének ünnepét. Kecskemét város nagy közönsége földmívelő és fejlődése nemcsak palotáiban mutatkozik hanem minden terén a szellemi és anyagi haladásnak. Köszönhető ez egyrészt saját képességei és munkásságának, de másrészt köszönhető ez a mi dicsőben uralkodó legalkotmányosabb királyunknak, azért, uraim, engedjek meg, hogy poharamat emeljem a magyar emberre, a királyra! Másodszor lehetetlen meg nem emlíkezniem felséges asszonyunk, a mi királyéknkről, a ki oly sokat szenvedett. Most ülte 60-ik születésnapját. Az Isten éltesse sokáig! Emelem poharamat a felséges királyi házra!

Az éljensz után Kada Elek polgármester állott föl s remek beszéjében a magyar hazára ürti poharát. A villany korszaka, a lázas emberi tevékenységnek zajában visszaemlékezik a régi jó időkre, mikor az igazi magyar-vendéglátás virágkorát élte. — Azok az idők elmultak, ezt a jó szokást ma már legfőkébb a regények őrizték meg. Nem csoda tehát, — úgy folytatja a szónok — hogy ma nekünk kiváló örömben van részünk, hogy azt a boldogító örömet érezzük, a melyet a boldog visszaemlékezések ke tenek az emberben, mikor itt van közöttünk a környéknek kedves városainak, községeinek küldöttsége. Üdvözlö a város nevében kedves vendégeinket s egyszersmind fölkeri őket, hogy közösen könyörögjünk az Istenhez, hogy a mi szívünknek, lelkünknek a legdrágább kincsünket, édes magyar hazánkat az Isten áldja meg.

A kitűnő tetszenyilvántatás után Vámos Béla főkapitány állott föl s miután méltatta a mai nap fontosságát, a mivel méltán eldicsekedhetünk, rámutatott a polgármester-választás rendkívüli fontosságára és éltette Kada Elek polgármestert.

Azután megemlékezett a kőzakart megteremtőjéről, a ki lelke egész szenvedélyét vitte be a közéletbe. Beszédét a főispán úr éltetésével a következőképp fejezte be: „Az ő szelleme által emelkedtünk, az ő szelleme által haladtunk, és mi dicsőedve mutatunk arra a szellemre, a ki így vezetett bennünket. Ez a szellem nem más, mint Beniczky Ferencz főispán úr Ó Nagyméltósága. Kecskemét város fölvirágzására az Isten őt sokáig éltesse!”

Dr. Horváth Adám előadja, hogy az új város-háza építésénél az volt a tervünk, hogy olyan középületet emeljünk, a mely magában foglalja mindazon gondolatot, melyet oly ékesen tolmácsol a délelőtti folyamán a polgármester úr. Ez alkalommal a város közönsége nevében azokra ürti poharát, a kik beleöntötték az új város-háza minden egyes részébe művészetüket és kifejezésre juttatták

ama nagy gondolatot. Élteti Lechner, Pártos és az építőket.

Utánna dr. Szeless József a következőképp szól:

Az állami főbatalmat általában polgári és katonai főbatalomra szoktuk osztályozni. E kettőnek szervezete lényegesen eltérő, de végeredményben egymást a legszebb harmóniában egyesítik. A történelem bizonyára szerint tudjuk uraim, hogy mindig az ország volt a legerősebb, a hol a polgári és katonai hatalmak egymással a legszebb harmóniában voltak. Mindig az a haderő győzött, amely a polgári hatalom is segítette. Nálunk, hála a végzetnek, évtizedek óta polgári hatóság és katonaság között mindig a legjobb baráti viszony áll fenn. Így van ez a mai napon is. Én ezen jó viszonyra, a véderő itt jelen levő mind a három tényezőjét: a cs. és kir. huszárságot, a Mollináry-erzedet és honvédséget tiszta szívből éltetem!

Bogyó Pál apátplébános mondott ezután szónoki hévvel, költői fordulatokban gazdag beszédet. Összevonulóját a régi és új város-házát, a város régi és mostani képével, és úgy kiált föl: „Az egyik a jelen, a másik a múlt. A múltnak csak homályos emlékével bírnunk; a jelennek képe pedig az az óriás alkotmány, a mi új városházának, a mely a réginek a hamvából kell ki. Ha rá nézünk, a büszkeség érzete fog el. Városunk disze. Jóhírnevét országokra hirdeti, a mellett a művészet terén is emeli. Mert ime, uraim, ott vannak a terem fényes falai, remek alkotásokban művészi megörökítve hazánk egyes kiváló történeti alakjai és eseményei stb. Mind intenek bennünket a hazaszeretetre. Mintegy lelkesítnek bennünket e nép jölétének a megmunkálására. Valóban önérettel mondhatja el Kecskemét, a mit a nagy római költő mondott: „Erősnek és fegyver hajljon meg a műveltség és békés haladás áldást hozó alkotásai előtt.” Hajljon meg a mi új városházának előtt, a melyre, hogy elragadtatással szóljak, az Ezerégyéjszakának fényes napját látjuk ragogni. Elhomályosodik előtte a világ minden szép épülete, mert az a többi mind a másé, ez a miénk.” Hosszasabban foglalkozott a város háza épületének jelentőségével s a következőkkel zárja be beszédét:

Elmondhatja, hogy maholnap könnyebb lesz elszánni a mi nines, mint a mi van. (Hos zaartartó éljenzés.) Éljen az új város háza, virágozzék! Századokon keresztül hirdesse Kecskemét városának jölétét! Éljenek, a kil. a megalkotással századokon át tartó érdemeket szereztek. Éljenek városunk előjárói és törvényhatóságunk tagjai!

Beniczky János, Pestmegye alispánja állott föl ez után s miután előadta, hogy mily nagy örömmel vette a város meghívását, Kada Elek polgármestert dicsőítvén, a város polgármesterének egészségére üritette poharát.

Beszélték még többen, beszédük tárgyát a polgármester délelőtti remek beszéde és a kiváló magyaros vendégszeretet képezte.

Noszolpi Emil a kedves házi gazdára, a városra:

Dr. Tóth Pál, szegedi főjegyző, szintén a városra;

Póka Kálmán, nagykőrösi polgármester, Kada Elek polgármesterünkre;

Premminger őrnagy, megköszönve a dr. Szeless megemlékezését a katonaságról, a nemes város mind a egyes polgárára üritette poharát.

Szerlemhegyi Károly, Félegyháza polgármestere, Kecskemét város közönségére üritette poharát.

Szóltak még Horváth Döme, Máthé József, Paúr Géza a fővárosi sajtó nevében, Beniczky Ferencz éltetvén dr. Szeless Józsefet, Pártos és dr. Nagy Mihály, a ki nagy szónoki hévvel s kitörő lelkesedéssel a fővárosi sajtó éltetvél zárta be a szónoklatok hosszú sorát.

A városi székház felavatási ünnepélye alkalmából küldött üdvözlő leveleket ifj. Bagi

László főjegyző úr olvasta föl, az üdvözlő iratok közül közöljük a következőket:

Nagyságos Polgármester Úr!

Folyó évi 24858 szám alatt kelt becses meghívására élnék sajnálattal kell Nagyságoddal tudatnom, hogy a törvényhatósági bizottság új székházának ünnepélyes megnyitását, hivatalos elfoglaltságom következtében, nem jelenhetek meg.

Távollétem azonban nem akadályoz abban, hogy az ünnepélyes közgyűlés alkalmából öszintén érzelt szerencse-kívánataimnak ne adjak kifejezést, melegen óhajtván, hogy a város diszes épületének üléstermében összegyűlteket ma és mindenkor az egyetértésnek és a hazafiságnak az az érzete hassa át, mely Kecskemét város polgarait a mai napig vezérelte.

Fogadja Nagyságod, tisztelem öszinte nyilváníását.

Budapesten, 1897. december hó 24-én.

Darányi s. k.

Tekintetes Polgármester Úr!

Kecskemét város igen tisztelt tanácsa szives volt engem a város új székházának folyó hó 26 ikán tartandó felavatási ünnepére meghívni.

Sajnálatomra nem lehetek jelen s csak a távolból kísérhetem figyelemmel, meleg rokonszenvvel a város történetében jelentős szép ünnepélyt.

Engedelje azért tekintetes Polgármester mester úr, hogy e sorok útján adjak kifejezést köszönetemnek, a megtisztelő meghívásért, hogy e sorok útján fejezzem ki azt a mélyen átér. ott óhajást, vajha ez az ünnepély kiindul. pontja lenne egy szebb jövőnek, alapja Kecskemét város újabb fejlődésének, biztos felvirágozásának.

Midőn még arra kérem tekintetes Polgármester urat, hogy az érzelmeimnek s jó kívánataimnak a tekintetes tanács előtt tolmácsa lenni sziveskedjék, hazafias üdvözléssel maradjak

Budapesten, 1897. december hó 24-én.

Kész szolgálja: Wekerle Sándor s. k.

Kecskemét t. Tanácsának.

Nagy köszönettel vettem a tisztelt tanácsnak 24858 szám alatt kelt azon előterjesztését, melyben engem az új városi székháznak, illetőleg közgyűlési nagytermének felavatási ünnepére szives volt meghívni.

A minő szivesen engedtem volna a megtisztelő meghívásnak más körülmények között, — ép annyira válik ez reám nézve lehetlenné ma, midőn másnemű hivatalos teendőim kényseritnek annak kijelérése, hogy nem jelenhetek meg e hó 26-án az Önök ünnepén, — de teljes szívből kívánom, hogy az a csarnok, melyet Önök felavatandók lesznek, mindenkor és kizárólag a törvényhatóságnak, derék polgárainak és a hazának javát célzó működésnek legyen a színtere.

Budapesten, 1897. dekember hó 19-én.

Báró Bánffy.

Tekintetes Kada Elek úrnak, Kecskemét th. város Polgármesterének.

Köszönettel vettem kézhez Kecskemét th. város tekintetes Tanácsának szives meghívását új székháza befoglalása alkalmából, közgyűlési nagy termének, f. hó 26-án tartandó felavatási ünnepére.

Nagyon sajnálva, hogy hivatalos teendőim miatt nem jelenhetek meg ünnepélyükön, kérem Polgármester urat, hogy hazafias üdvözlétemet az ünneplő közönség előtt tolmácsolni sziveskedjék.

Budapesten, 1897. december hó 17-én.

Wlassics s. k.

Nagyságos Polgármester Úr!

A legőszintébb köszönettel vettem Kecskemét th. város tanácsának megtisztelő meghívását az újonnan épült városi székházunk folyó évi december hó 26-án tartandó felavatási ünnepélyére.

Hazafias örömmel jelentem volna meg ez alkalommal körükben, hogy személyesen is részt vehessek ezen szép ünnepélyen, mely Kecskemét th. város virágzó fejlődésének és a közügyek iránti lelkes áldozatkészségének újabb bizonyágát nyújtja. Miután azonban a karácsonyi ünnepekre már előzőleg lekötöttem magamat, legnagyobb sajnálatomra kénytelen vagyok lemondani arról, hogy megtisztelő meghívásukat ezuttal igénybe vehessem. Öszinte örömmre fog azonban szolgálni, hogy ha Kecskemét városát a jövőben, ha erre alkalom kínálkozik, felkereshetem.

Midőn igen tisztelt Polgármester urat, van szerencsém felkérni, hogy a városi tanács előtt, a megtisztelő meghívásért öszinte köszönetemet tolmácsolni s meg nem jelenésemet kimenteni sziveskedjék, kérem fogadja igen tisztelt Polgármester úr kiváló tiszteletem nyilváníását.

Budapesten, 1897. évi december hó 17-én.

Báró Fejérváry Géza s. k.

A tek. városi tanácsnak Kecskemét.

Volt szerencsém tisztelttel venni a f. hó 26-án megtartandó diszközgyűlésre szóló meghívót. Midőn e figyelemért a tek. Tanácsnak köszönetemet nyilvánítom, egyúttal sajnálkozással jelzem, hogy a kiváló ünnepélyen másnemű elfoglaltságom miatt nem vehetek részt. Annuit azonban a távolból is megteszek, hogy gazdag alkotásukra az Ég áldását kérem; ezen új épületből áradjanak szét azon eszmék, a melyek a nemes város korszerű érdekeinek emlékére irányulnak.

Kész tisztelettel Budapest, 1897. december 22.

Franciscs Norbert s. k.
kir. főigazgató.

Kada Elek polgármester úrnak.

Akadályozva mai ünnepélyen megjelenni szívbem, lélekben önöknél vagyok.

Szapáry István s. k.

Kimentették magukat és üdvözlő táviratot küldötték:

Perczel Dezső, belügyminiszter.
Br. Jósika, O Felsőge személye körüli miniszter.

Erdélyi Sándor, igazságügyminiszter.
Br. Josipovics Imre, horvát-szlavon-dalmát miniszter.

Plosz Sándor, igazságügy miniszteri államtitkár.

Vörösmarty Béla, igazságügyminiszteri államtitkár.

Latkoczy Imre, belügyminiszter, államtitkár.

Gränczenstein Béla, pénzügyminiszteri államtitkár.

Gromon Dezső, honvédelmi miniszteri államtitkár.

N. Kiss Pál, földmívelésügyi miniszteri államtitkár.

Vörös László, kereskedelmi miniszteri államtitkár.

Székelly Bertalan, festőművész.

Bossányi László, pestmegyei bizotts. tag.

Jirasek Nándor, építész.

Tóth József, kir. tanfelügyelő.

Végül lehetetlen elismerésül meg nem emlékeznünk az ünnepélyességek rendező ségéről, a mely úgy a diszközgyűlés, mint a bankett rendezése körül kiváló körültekintéssel eligéttette ki a közönség érdekeit. Lelke volt az egésznek, szeretett polgármesterünk Kada Elek úr, a ki a lázas munkából az oroszlan részt vette ki magának. Az egész rendezés szállai ifj. Bagi László főjegyző úr kezében gyűltek egybe, a ki fáradhatlanul intézkedett s eligéttette ki a jogos igényeket; a bankett sikeres rendezése pedig Szabó József úr, körültekintő gondosságát dicséri.

KÜLÖNFÉLEK.

— **Boldog új évet kívánunk lapunk igen tiszt. olvasóinak, kedves munkatársainknak s lapunk minden barátjának.**

— **Közgyűlés.** A városi törvényhatóság folyó hó 28-án tartotta rendes havi közgyűlését, a városháza legközelebbi fülavott közgyűlési termében s így ez volt az első érdemleges gyűlés, melylyel a díszes teremben az új korszakot megnyitottuk. A közgyűlésen is meglátott az ünneplőség s habár a diszközgyűlés hatása alatt az ellentétek ki nem élesedtek de a bizottsági tagok még is pártállásuk szerint helyezkedtek el. A szabadelvűpárt a jobb, az ellenzék pedig a bal oldalra sorakozván. Sajnáljuk, hogy a közgyűlés egész lefolyásáról térszűke miatt most nem referálhatunk s azt jövő számunkra hazaszítjuk. Itt azonban már megemlítjük, hogy az állandó bizottságok megalakítása s szabadelvűpárt megállapodásai értelmében történt, kivéve a közigazgatási tagok választását, hol Györfly Balázs, Szabó Márton, Laukó Károly és Nagy Lajos szabadelvűpárti jelöltekön kívül Szokolay Mihály ellenzéki neve is győzelmesen került ki az urnából. Hogy éppen a szabadelvűpárt egyik jelölt és legagilisabb tagját buktatta ki az ellenzék, annak szomorú oka abban rejlik, hogy többen személyes ellenszenv s egyéni érdekből, bosszújuk kielégítésére használták föl a választást s így a közérdek s a szabadelvűpárt reputációját kockáztatva, a párt egységén ütöttek rést. Határozottan elítéljük ezt az eljárást s elvárjuk, hogy a szabadelvűpárt számot vetve erejével, rövid idő alatt szervezkedik s a csorbát kiküszöböll.

— **Előleptetés.** A kereskedelemügyi miniszter, társadalmunk egyik kedves tagját, Kalocsinszky József osztálymérnököt a IV-ik rangosztályzat 1-ső osztályából, a III-ik rangfokozat 3-ik osztályába főmérnöké nevezte ki.

— **A városi tanács igen helyes érdeklőtörténelmi képekkel gazdagítani kívánván városi tanácstermünket, annak díszítésére Kossuth Lajos nagy hazánkia 48-iki arcképeinek és Gáspár János jeles földünk, a 48-iki szabadságharcz rettenthetlen tábornokának sikerült arcképezt rendelte meg. A festmények megérkeztek s úgy díszes kiállításuk, mint művészi kivitelükkel, városházunknak nagy díszül szolgálhatnak.**

— **Eljegyzések.** Sántha Lajos városi hivatalnok, eljegyezte özvegy Szabó Imréné kedves leányát Margitot. — Löwenbach Hugó helybeli sütő mester, eljegyezte Boseovits Emma kasszonyt, dr. Boseovits Alajos orvos kedves leányát, Újpestről. — Fesete Béla törv. hivatalnok jegyet váltott Füredi Juczika kasszonynyal, Füredi István földbirtokos kedves leányával.

— **Házasságkötés.** Biczó János helybeli ipar- és polgári iskolai rajztanár folyó hó 27-én kötött házasságot Biczó Terka kasszonynyal Pátkán (Fejér megyében) a menyasszony bátyjánál, Biczó Pál reform. lelkész házában.

— **A „Pestmegyei Hírlap” új szerkesztőket nyert a karácsonyi ünnepekkel, dr. Hollóssy Kálmán főszerkesztő, dr. Hankovszky Zoltán f. szerkesztő és dr. Rektörisz Lajos társszerkesztők személyében. A szerkesztőség kijelentette, hogy „Pestmegyei Hírlap” a régieknek csak a nevét öröklí, mert úgy tartalmát mint küljéét illetőleg sok új reformot, gyökeres változtatást fog életbe léptetni. Ehhez a kijelentéshez képest, az első szám változatos, helyes beosztás s irodalmi színvonalon álló közleményeivel elismerést vívott ki. Üdvözljük új kollégáinkat s kitartást és elismerést kívánunk működésükhöz.**

— **A Nőegylet** január 15-én tartandó jelmezes báljára a meghívók szétküldtek. A kik meghívóra igényt tartanak s véletlenül nem kaptak volna, ebbeli igényeiket jelentsek a titkárnál. A bál az idei sason egyik legfényesebb mulatságnal ígérkezik s az általános készülődésből következtetve, nem kis sikerre enged kilátást. Megjegyezzük, hogy a jelmezből való megjelenés nem kötelező.

— **Breznai Géza** zintársulatunk e régi jelesének, színészi működése 40 ik évfordulója alkalmából, folyó január 4-én kedden, rendezendő jubileumára, kegyeletes ünneppel készül közönségünk. A színházban ez alkalommal a „Czigány” kerül színre, a czimzerepben Breznayval, melyet mindig nagy művészettel és animozitásával interpretált. Ugy pályatársai, mint a nagy közönség ez alkalomból tüntetésekre készül s többféle meglepetésben részesítik a veterán jubilánst. A szineloadás után bankett lesz az ünneplélt tiszteletére.

— **Dalestély.** A Kecskeméti Dalárda f. hó 29-ikén tartotta fényes és ritka szép számú közönség előtt, minden tekintetben sikerült hangversenyét, a Beretvás vendéglő éttermeiben. A műpártoló közönség már 7 órakor — a műsoron a kezdet jelezeve volt — zsűfolságig megtöltötték úgy a nagy, mint a kis éttermet. S a dalárda viszonzás képen nyújtott igazán szép, megragadó élvezetet. Nem vagyunk hivatal, de nem is szorult dícséretre a dalárda működése, ének és ügyes vezetése. Dícsérte, mint mindig, úgy jelen alkalommal is önnön magát, mit mutatott a közönség tomboló tapsvihara is, mely kitért egy-egy szám után s megújráztatta az énekeket. A program különben a következő volt: 1. Dalige, Baumgartnertől. 2. Fohász, Huber Károlytól. 3. Népdalok, Zimay Lászlótól. 4. Dalárok karéneke, Mosonyi Mihálytól. 5. Balatoni nóták, Gáll Ferenczről. 6. Bördalok. Az estély fényét emelte a még eddig páratlan szép számban megjelent hölgyközönség, — sikerét a rögtönzött tánc, mely éjféltutáni 2 óráig eltartott, nagyöröme a mindkét nembeli ifjúságnak, a melyben azonban nemcsak a fiatalok, hanem a meglelt korúak is tevékeny részt vettek. A négyest 30 pár táncolta.

— **Györfly Balázs** úrnó a „Rongyos Egylet” javára 1 frtot adományozott. Fogadják érte az egyesület köszönetét. Kecskemét, 1897. december 30. Szalontai Sándor, pénztárnok

— **A Polgári Körnek** december 26-ára karácsony másodnapjára egybehívott közgyűlését nem lehetett megtartani, mert a tagok egyharmada nem jelent meg. Az alapszabályok 31. § a alapján, az új közgyűlést 1898. évi január hó 2-ára, vasárnap d. u. 4 órára hívott egybe azzal a megjegyzéssel, hogy akkor a jelenlevők határoznak. Tormássy Sándor elnök.

— **A Kecskeméti Kath. Legényegylet** január és február hónapokban az egylet helyiségében (VIII. tized Mezei-útea 121 szám alatt) ének, szavalat és táncszalal egybekötött társas estélyeket rendez, a következő napokon: január 6. és 30-án, továbbá február 6., 13. és 20-án. Beléptí-díj 20 kr. Az egylet rendes és pártoló tagjai a beléptí-díj felét fizetik. Kezdeté mindenkor esti 7 órakor.

— **Színházi heti műsor.** Vasárnap, 1898. évi január hó 2-án, páratlan bérlet 29-ik számban, „Vereshajú”. Hétfőn, 3-án, páros bérlet 29-ik számban, Rápolti Katinka újonan szerződött tag 1-ső felléptével, „Kamelias hölgy”. Kedden, 4-én, páratlan bérlet-színletben Breznai Géza 40 éves színészi jubileuma alkalmából, diszeloadásul, „Czigány”. Szerdán, 5-én, páratlan bérlet 30-ik számban, Rápolti Katinka 2-ik felléptével, „Egy szegény ifjú története”. Csütörtökön, 6-án, páros bérlet 30-ik számban, „Madarász”. Pénteken, 7-én, páros bérlet színletben, népeloadásul, félhályarakkal, „Betyár kendője”. Szombaton, 8-án páratlan bérlet 31-ik számban, „Sarah grófnó”. Vasárnap, 9-én, páros bérlet 31-ik számban, „Az ördög mátkája”.

— **A Gazdakör** f. hó 26-án tartotta fényes táncestélyét a kereskedő kaszinó termében. A mulatság minden ízében sikerült s meglelt közönség élvezetes, vig mulatságban részesült. A mulatság a diszközgyűlés napjára esvén, a vendégek közül többen látogatásukkal szerencsélítették a gazdakör mulatságát. Ott láttuk városunk érdemes főispánját, Nagyméltóságú Benitezky Ferencz, Kada Elek polgármester, dr. Nagy Mihály, országgyűléses képviselő. Vámos Béla, főkapitány urakat stb; a kik éjféltutánig gyönyörködtek a gazdálkodó fiatalok fesztelen tánczában.

— **Színházi referádánk** jelen számunkból térszűke miatt maradt ki. Kérjük közönségünk elnézését.

— **A kecskeméti Katholikus Egylet** saját könyvtára javára 1898. évi január 9-én, (Vasárnap) a Beke féle helyiségben táncmulatságot rendez, melyre a meghívók már szétküldtek s ha netán volnának olyanok, kik ehhez igényt tartanak s meghívót nem kaptak, január 4. és 5-én déltán 2 órától 5-ig jelentsek magukat az egylet helyiségében (kis városi útea) a rendezőségnél.

— **Több felől halljuk** a panaszt, hogy a városi toronyóra most meg már rendszerint később jár, mint a vasúti. Eddig meg előbb járatják, hogy az utazók a vasútról le ne késseenek. Most már aztán, a kik ezt a szokását tudják ugyan, csak pórul járhatnak. Egyébiránt a vasútnál is megtörténik, hogy az óra nem pontos, pedig az, hogy a kezelő hivatalnok urak tudják, hogy órájuk két-három perczet késik, vagy siet, a közönségnek keveset használ. Kérjük tehát, hogy legyen a vasútnál legalább egy óra — s ez legyen is jelezeve — a melyiket minden nap pontosan megigazítanak.

— **Bosszú.** Goldberger Herman, hentes iparos folyó hó 25-ére viradóra Nagy István munkás embert éjjeli két órakor az üzletében találta. Miért is felfofozta és kidobta az illetőt. Másnap reggel nyolcz óra tájt Nagy berontott a Goldberger üzletébe. Elhozta a karácsonyi ajándékokat s zavalkodó egy két kilós rézkürtével úgy fejbe vágta Goldberget, majd dulakodtak, míg csak az előhívott rendőr be nem kisérté Nagyot. Nagy azt adta elő, hogy ő a Goldberger leány cselédjével régebb idő óta ismerős és még nappal megígérte a leány neki, hogy „nyitva hagyja az ajtót, a mit meg is tett. O nyitott ajtón ment be az üzletbe. Ez ugyan elég jól kieszelt ménté, de a mai betöréses világban Goldberger nem akarja elhinni, hogy a szerelmesek az üzletben adjanak találkozt.

Verne Gyula új regénye. Bizvást elmondhatjuk, hogy alig van író a világirodalomban, a kinek munkáit annyian olvasnák, mint Verne-ét. Nemcsak a fiatal elmét termékenyít meg az ő kalandos történetekbe szótt tudományos igazságai; a mi képletünk is szivesen elkalandozik az író szénes, fantasztikus világában. Új regénye, Dardenter Clovis, melyet Gaal Mózes kitünően magyarított, népszerűségben mihamar utól fogja érni a legolvasottabb Verne-regényeket. Különcz hősbé- és annyi humor, annyi eredeti kedélyi vonás van, hogy nemcsak izgatott érdeklődéssel kísérjük kalandos útján, hanem kitünően el is mulatunk humorán. A regény illusztrált kiadás, a Franklin-Társulatnál jelent meg és ára 2 frt. Vászonskötésben 2 frt 60 kr.

A tatárok Napoleonja. A nagy Dzen-gisz-Khán történetét beszéli el a Történelmi Könyvtár legújabb füzetében Lázár Gyula dr. A latin közmondás igazsága, hogy a történet az élet mestere, e vállalatnál valóban bebizonyult. Évtizedek óta látja el ifjúságunkat és a mivel közönséget történelmi kézikönyvekkel, melyek meglevenitik a világtörténelem és a hazai história nagy eseményeit, korszakalkotó alakjait. A jelen füzet a nagy tatár-vezér életét beszéli el, a ki dícsőséges pályafutásában egy világalom alapját veti meg. Érdekesek a mongolok szokásairól és erkölcséről való leírások és kellemes általán az elbeszélés közvetlen, meleg hangja. Képek is bőven vannak a csinos könyvben, mely 40 krajczáron kapható.

Tisztelt vendégeinek és barátainak

boldog újévet kíván

Braun Pál,
vendéglős,
Hungária-szálloda.

Felölös szerkesztő:
IF. TÓTH ISTVÁN.
Szerkesztőtárs:
Dr. NAGY MIHÁLY.

Laptulajdonos:
A KECSKEMÉTI SZABADELVŰ PÁRT.
Kiadó:
TÓTH LASZLÓ.

Ház-eladás.

Jász-Lázár János örökösének I. t. Petőfi útca 228. sz. a., több szobából, konyha, kamra, pince és tágas istállóból álló házbirtok szabadkézből **eladó.**

Az eladási feltételek megtudhatók Fejér István kereskedőtől, Vásári-nagy-útca 103. sz. a. lakásán. 3-1

15894/1897.

„A népfelkelés részére élelmező tisztviselők kiképzése tárgyában.”

A n. m. kir. Honvédelmi miniszter Úr 1892 évi december hó 19-ről 71411/IV. sz. rendeletével pályázatot hirdet oly népfelkelésre kötelesek kiképzésére, kik háború idején mint élelmező tisztviselők öhajják népfelkelői kötelezettségüket teljesíteni. E pályázat lonyeges feltételei:

A polgároknak oly népfelkelői kötelezettségek kell lenniök, kik gazdasági tanítványt, középiskolát, kereskedelmi akadémiát, vagy muszaki intézetet végeztek, kik nagyobb gazdaságokban a gazdaság kezelesében képeztek magukat, kik forgalmi vállalatoknál alkalmazott gyakorlatnok, kereskedők és olyanok, kik gőz- vagy műmalmoknál, sütődéknél, közraktároknál alkalmazottak. Megfelelő polgári állásuk és érintetlen jellemük legyen.

A gyakorlati kiképzés 3 hónapig tart, melyet a pályázó saját költségén, valamelyik katonai élelmező raktárnál, mint gyakorlónak tölt próbaszolgálat képpen, de úgy, hogy eddigi hivatalában foglalkozásában e szolgálat által ne akadályoztassék.

Az elméleti ismeretekre öntanulásiútal kell szert tenni.

A felvett pályázók polgári ruhában járnak, de a próba idő alatt a hatáskörükre nézve nyert utasítások teljesítése tekintetében katonai fegyelmnek vannak átvéve. Oly jelöltek, kik buzgalmat nem tanúsítanak, kik a nyert utasítást nem teljesítik, vagy két hétig betegnek a próba szolgálatból elbocsátatnak.

A gyakorlati próbaszolgálat kitöltése után egy év alatt még elméleti vizsgát kell letenni a pályázónak. Ezen vizsgát német nyelven kell tenni, de akinek anyanyelve nem a német, azoktól nem kívánunk sem folyékony előadást, sem jó írályt, sem nyelvtani helye-írást.

Akik az elméleti vizsgát megfelelő eredménnyel teszik le, azokat már béke idején is mint népfelkelői élelmező járulokat jelölik ki hadiszolgálatra és népfelkelés esetén Ö Felsége oly címmel nevezi ki őket.

A bélyegmentes különleg felszerelt pályázati kérvények, az illetékes közigazgatásági hatóság útján a n. kir. honvédelmi Miniszterhez intézendők, havá a hatóság minden év február 1-ig tartoznak azokat felterjeszteni.

A pályázati kérvényben különösen és világosan azt is ki kell nyilvánítan, hogy a pályázó magát a próba szolgálat tartamára a katonai fegyelmnek aláveti.

Magyarországon katonai élelmezési raktárak helyei a következők: Budapest, Székesfehérvár, Pozsony, Komárom, Sopron, Kassa, Nyiregyháza, Temesvár, Arad és Nagyvárad.

Miről a pályázni kívánók arról értesítetnek, hogy a teljes pályázati hirdetményt a katonaiügyi osztálynál megtekinthetik.

Kecskemét, 1897. december hó 29.

Vámos Béla,

r.-főkapitány.

2-1-1

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a helybeli pénzintézetek és iparvállalatok

részvényei

nálam mindenkor kaphatók és általában a legjobb árban vásárolhatnak és pedig az eddigi gyakorlattól eltérve, közvetítési jutalék nélkül.

Bleyer Adolf,

385-27-2

Nagykőrösi-útca 22.

A kőbányai

Király-Serfőző-Részvénytársaság
főraktára

ahol mindenkor kellőleg hűtött, legjobb minőségű hordós és palackos sör kapható.

Bérbeadandó ház.

Kovács Liána Obál Ferenczné

h á z a,

(Csongrádi-nagy-útca 21-ik szám) bérbe adandó. Értekezhetni lehet levélben vagy szóval, a tulajdonossal: Budapesten, József-körút 3-ik szám, II-ik emelet. 4-3

Föld-, ház- és szőlő-eladás.

Kovács Liána Obál Ferenczné tulajdonát képező százhusz kateszteri kis hold városföldi

földbirtok

két tanyával; a Halasi-nagy-útcán lévő

két ház

(12—13. szám) együtt vagy külön-külön; a csáktornyai dűllőben lévő kilenczven út

szőlő

villával — szabad kézből eladó. Értekezhetni lehet levélben, vagy szóval, a tulajdonossal: Budapest, József-körút 3-ik szám, II-ik emelet. 890 4-3

ROSENBAUM ANTAL

tüzelő és építési anyagok raktára

Belsőüzleti telefonszám 16. **KECSKEMÉTEN, Halasi-nagy-útca 14.** Vasútüzleti telefonszám 85.

A tatárszentgyörgyi uradalom erdejéből, tavalyi vágású, több mint 1000 méterrel

jóminőségű akác-tüzifát

most hazaszállítatom, — minélfogva alkalmam nyílik a n. é. fogyasztóközönségnek első rendű, kifogástalanul ölezzett, **vastag és száraz**, hasított vagy dorong **akác-tüzifával** olesón szolgálni.

Ezenkívül a Szolnoki kapuban, a vasúti pályaudvaron levő telepeimen, valamint a Vásári nagy-útcazi **fióküzletben** kintű **tölgy-, bükk-, cser- és akác-tüzifa házhoz** szállítva a legjutányosabb árban kapható.

Ajánlom továbbá a legjobb **porosz-kőszent, légszesz-koakszot**, vágott száraz **akác-tüzifát**, úgy nagybani, mint kicsinybeni eladásra házhoz szállítva a a legolesőbb árban.

A tatárszentgyörgyi uradalom tavalyi vágásából származó 10—15,000 kéve **rőzse** olesó áron **eladó**, részletekenként vagy egészben.

883 6-4

József főherceg ö csász. és kir. fensége udvari szállítója
Fülöp szász Coburg-Gothai herceg ö kir. fensége szállítója.

Sürgőnyezim: **Gottschlig Budapest.** Telefon 57-86.

GOTTSCHLIG tea, rum és cognac-

AGOSTON BUDAPEST

Központi iroda: IV., Váci-útca 4. szám.

RAKTÁRAK:

IV., Váci-útca 6. sz. a „Mandarinhoz” VI. Andrassy-út 23. „Hong-Cong városához”
a Városház-tér mellett a kir. opera áttellenében

IV., Egyetem-tér, Egyetem-útca sarkán, a „Japán nőhöz”
372 KIVITELI PINCEKÉK: 5-4

X., Kőbánya, Füzér-útca 9. szám.

Bizományi raktár:

STEIN LAJOS úrnál Kecskeméten.

Közvetlen hehozatalú valódi kínai és orosz karaván-teák, Jamaica, Brazíliai és Cuba-rumok, francia cognacok, likörök a legfinomabb minőségben, eredeti csomagok és palackokban, eredeti árak mellett. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ház-eladás.

A III. tized, Budai-nagy-útcza, 151. sz. alatti un. **Juhász-féle ház** — eladó. — Bővebb értesítést ad a tulajdonos.
JUHÁSZ GYULA
1 Homoki-útcza, 49. sz. 1-1

Eladó ház.

Az I-ső tized Festő-útcza 247. számú

h á z,

mely áll 8 szoba és mellékhelyiségekből — szabadkézből eladó. — Értekezhetni lehet ugyanott. 387 3-3

Ó-BARACZKSZESZT,

mely a millenniumi kiállításon állami ezüstéremmel lett kitüntetve s a mi újévi ajándékul igen alkalmas, literenként helyben **2 frt 30**
397 3-2 krjával elárúsít
Dékány Mihály.

A világ legjobb fénymáza!

A ki lábbelijét szép fényes és tartóssá akarja tenni, vásároljon csakis

Fernolendt cipőfénymázt.

Világos lábbelijűz

Fernolendt természetes bőr-crém

Fernolendt-éretisztító-pasta,

Fehér bádög-dobozban,

cs. és kir. szab. gyár.

„**vörös vonat**” bejegyzett védjeggyel és darabokban „**vörös harang**” bejegyzett védjeggyel a legjobb tisztító szer eresz és üvegágyak részére.

Alap. 1832. Bécs. Gyári raktár Bécs, I., Schuler-strasse 21.

Mindenütt készletben.

Sok értéktelen utánzat miatt vigyázzanak a nevére.

St. Fernolendt

és a bejegyzett védjegyre.

Cipőfénymáz részére.

32 52-48

A „SANTAL EGGER“

kiváló gyógyerejű készítmény. Feleslegessé teszi a Copaivát és Cubebát. Feltűnő a pontos és biztos hatásban cső, hólyag- és vesebántalmaknál a külföldi gyártmányok legjobbát. A **Humme-tis Injecciónal** egyetemben használva a legmakacsaba folyást megszünteti 1 üveg (40 drb) ára 1 frt 50 kr., a pénz előleges bekdélése mellett postán bérmentve 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20 kr., 2 üveg Injección és 1 üveg Santal Egger bérmentve 1. 379 3 frt 25 kr. 17-2

Főraktár: Gyógyszertár a „**Vador**”-hoz Budapest, VI., Váci-körút 17.

Kapható Kecskeméten: Molnár Pál, Farkas Ignác és Bódogh Ferencz gyógyszerész uraknál.

Új virágcsarnok!

Bajnóczy Karoly, Kecskemét th. város főkertésze tudatja, a nagyérdemű közönséggel, hogy január hó elsejével

virágcsarnokot

nyit, Nagykőrösi- és Kisbudai-útcza özv. Ver siezné házában, mely virágcsarnokban készítésre elfogadtatnak alkalmi és mennyegzői csokrok, művészi és gyászkoszorúk, egy frittól felfelé. Levágott virágok szálanként és mell-csokrokba kötve mesésen olcsó árákért. — Pálmák és egyéb délszaki növények, eserepekben, mindenféle nagyságban és minőségben, a legolcsóbb árákon szolgáltatnak ki.

A nagyérdemű közönség becses pártfogásába és jóindulatába ajánlja magát, a fenti virágcsarnok tulajdonosa. 391 10-4

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palack az itt levő szalaggal (vörös és fekete nyomás sárga papíron) van védve.

Eddig fölülmulthatatlan!
Maager Vilmos-féle valódi, tisztított

Maager Vilmostól, Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyű em szethetőségénél fogva gyermeknek is különösen ajánlatik és rendeltek mindama esetknél, melyknél az orvos az egész testi szerkezet, különösen a mell és tüdő erősitését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását elakarja érni. — Egy üveg ára 1 frt és kapható a gyári raktárban Bécsben, III.3. ker. Heumarkt 3., — valamint az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógyszerertárában.

Kecskeméten: **Katona Zsigmond** gyógyszerész úrnál, **Nyirády László** és **Pataky György** urak kereskedésében.

Főraktár és fő-elárúsítás az osztrák-magyar monarchia részére:

Maager Vilmos, Bécs, III.3. ker., Heumarkt 3.

358

Utánzásokat a törvény üldözi.

24-8

DIETRICH ÉS FIA

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓK

TEA, RUM, COGNAC ÉS PALACZKSÖR NAGYKERESKEDŐK. FINOM LIKÓRÓK GYARA.

BUDAPEST, IV., RÉGI POSTA-UTCZA 10.

közvetlen behozatalú valódi

BRAZILIAI RUM-ja.

Kapható Kecskeméten, a bizományi raktárban: **Dávid Bertalan** úrnál.